

BORIS ZAKRAJŠEK: MED
BLOKAMI IN FRANKFURTOM

UPANJE UMIRA ZADNJE

MALKA IZ METULJ

ENOLETNI ŠTUDIJ NA JAPONSKEM

Bloški korak

glasilo občine Bloke

april 2004

letnik 5 | številka 2

cena: brezplačno | 500 SIT | \$ 4

Množica nastopajočih in gledalcev na Bloških tekih. (Več o tem na straneh 7, 12, 16 in 17.)

Regionalizacija

Stane Korenjak

Za trimesečje, ko je nastajala ta številka Bloškega koraka, je značilna tista prava bloška zima. Kot nekoč. In ko tole pišem, ob koncu marca, je zopet ledeno. Še vedno velja tista stara »pol leta je zima pol pa mraz«. Tako ni čudno, da zelo veliko pišemo o smučariji, Bloških tekih pa o starih bloških smučarjih, o katerih so letos snemali tudi film.

Na političnem področju pa je bilo pomembno to, da je občinski svet sprejel proračun za letos, imenoval podžupana in postavil zahtevo po notranjsko-kraški regiji.

V smislu slednje je občinski odbor SLS Cerknica sklical nekakšno posvetovanje o problematiki zakona o skladnejšem regionalnem razvo-

ju. Poleg vodstva stranke so se ga udeležili tudi državni sekretar Igor Strmšnik ter župani sosednjih občin ter nekateri člani stranke. Razprava je potekala le o tematiki regionalne organiziranosti, kar je sicer ta trenutek najpomembnejše, vendar zakon ni le to.

Zakon je v osnovi dober in je zgrajen na statistično uspešnih vzorcih iz Evrope. Ker so ti vzorci iz preteklosti, so posledično vzeti ekonomsko-gospodarski pogoji, ki so veljali takrat. Mi pa vstopamo v Evropo prihodnosti, ki jo je rodila globalizacija, ta pa ni prijazna do provincialnih področij. Za to dobo bodo značilni novi ekonomsko-gospodarski tokovi. Kakšni bodo, lahko le predvidevamo in jih moramo predvidevati.

Zakon naj bi se tako pozitivneje odzival na tiste gospodarske tokove, ki imajo večjo možnost, da uspejo. Če to konkretiziramo in do skrajnosti poenostavimo, lahko rečemo: Maksimalno vzpodbujajmo dejavnost kmetijstva in malega gospodarstva, predvsem storitve, kjer so kapitalski vložki razmeroma majhni. Kapitalsko intenzivne proizvodnje si bodo zaradi logike donosnosti našle druge poti.

Intervju z županom ob sprejemu letošnjega finančnega proračuna

Razvoj gre naprej

FEBRUARSKA SEJA OBČINSKEGA SVETA JE BILA ZELO UČINKOVITA. SVETNIKI SO SPREJELI PLAN DELA IN PRORAČUN OBČINE BLOKE ZA LETOŠNJE LETO, PREDLOG PRORAČUNA ZA LETO 2005, ODLOK O POSPEŠEVANJU MALEGA GOSPODARSTVA IN USPELI SO DOSEČI KONSENZ TER IMENOVALI PODŽUPANA OBČINE BLOKE. KER SO TO VSE ZELO POMEMBNE STVARI ZA ŽIVLJENJE KRAJA, SMO POPROSILO ŽUPANA JOŽETA DOLESA, DA VSE SKUPAJ TUDI PREDSTAVI NAŠIM BRALCEM.

V prejšnji številki glasila Bloški korak ste že naznali osnovne značilnosti osnutka letošnjega proračuna. V postopku sprejemanja se je verjetno še kaj spremenilo. Kakšne so značilnosti in razsežnosti letošnjega proračuna?

Ena od najpomembnejših nalog občinske uprave je strokovna in poglobljena priprava vsakokratnega letnega občinskega proračuna. Tudi osnutek proračuna za leto 2004 smo pripravljali po enakih principih. Naš osnovni namen je uresničiti čim večje število prepotrebnih investicij na področju celotne občine Bloke. Da lahko uresničimo želene cilje, pa moramo zagotoviti predvsem dvoje, in sicer je potrebno obvladati stroške in zagotoviti čim več dodatnih sredstev za razvoj.

Osnutek proračuna so po njegovi potrditvi obravnavale še vse komisije oziroma odbori občinskega sveta. Nekatere postavke proračuna smo usklajevali tudi z nekaterimi zavodi in društvi z namenom, da bi dosegli optimalni nivo financiranja. Z zadovoljstvom pa lahko zatrdim, da osnutek proračuna ni doživel bistvenih popravkov, kar potrjuje, da je bil pripravljen dobro. Tako je občinski svet na zadnji seji potrdil predlog proračuna za leto 2004, ki je težak 303 milijone tolarjev, od tega bomo 147 milijonov porabili za področje investicij. Podrobnejši pregled razreza proračunske pogače je predstavljen v tabeli.

Svoje mesto v proračunu občine Bloke pa so poleg investicij našla tudi druga področja. Tako smo več sredstev kot do sedaj namenili za vzpodbude v razvoj kmetijstva in malega gospodarstva, športa in kulture. Začenja se reševanje delovanja javne knjižnice na Blokah, večja sredstva smo namenili za sponzoriranje prireditev Bloški teki in Kmečke igre ...

Na področju komunalne infrastrukture so Bloke pod »tujo vladavino« močno zaostajale. V zadnjih letih se to hitro spreminja. Kaj boste še naredili na cestnem programu?

Razvoj cestne infrastrukture na Blokah je bil v zadnjih letih skokovit. Ko smo pred leti iz drugih krajev prihajali na Bloke, smo z redkimi izjemami z asfaltne ceste prišli na neurejeno makadamsko cesto. Danes je stanje obratno – kar nekaj urejenih asfaltnih cestnih odsekov, ki povezujejo Bloke z drugimi kraji, se namreč na občinski meji konča. Med njimi je na žalost tudi za Bloke zelo

pomembna cestna povezava preko Lužarjevega brega proti Ljubljani. Na občini Bloke letos začnemo z obnovo 7 km dolgega cestnega odseka od Nove vasi do Lužarjev. V tem letu nameravamo urediti 2 km navedene ceste in sicer na odsekih, ki so trenutno v najslabšem stanju.

Jože Doles: Najpomembnejša naloga občinske uprave je dobro pripravljen proračun.

S postopno sanacijo te ceste bomo nadaljevali še naslednji dve leti. Na ta način želimo vzpodbuditi sosednjo občino Velike Lašče, da bi tudi ona pristopila k ureditvi ceste Lužarjev breg.

Nekaj denarja bomo vložili tudi v posodobitev drugih cestnih odsekov. V letošnjem letu smo za posodobitev cestnih povezav namenili 47

milijonov tolarjev, od tega bomo iz sklada za neposredne regionalne vzpodbude, ki je namenjen zmanjševanju razvojnih razlik med regijami oziroma občinami, prejeli 21 milijonov tolarjev.

Ali se bodo nadaljevala tudi dela pri oskrbi s tekočo pitno vodo?

Na Blokah sta le še dve naselji, kjer še ni urejena oskrba s tekočo pitno vodo. Naša velika želja je, da ta problem čimprej razrešimo. V ta namen smo že lani kandidirali na razpis za evropska sredstva iz programa SAPARD, in sicer s projektom ureditve vodovoda do naselja Zales. Na podlagi tega razpisa bomo za 17 milijonov tolarjev vreden projekt iz programa SAPARD prejeli preko 10 milijonov tolarjev nepovratnih sredstev. V okviru finančnih možnosti načrtujemo tudi izgradnjo oziroma sofinanciranje vaškega vodovoda do naselja Benete.

Za področje Nove vasi menda pripravljate projekt kanalizacije. Kaj boste storili že letos in kaj boste storili s čistilno napravo v Velikih Blokah?

Že v prejšnji številki Bloškega koraka je bilo obrazloženo, da v letu 2004 začnemo s postopnim reševanjem problematike odpadnih voda. V ta namen bo potrebno na Blokah v naslednjem desetletju zgraditi nekaj kanalizacijskih sistemov in čistilnih naprav. Veljavna zakonodaja namreč zahteva, da je tovrstne sisteme čiščenja odpadnih voda potrebno zgraditi v vseh naseljih, ki imajo nad 50 prebivalcev. V letu 2004 tako začnemo z izgradnjo kanalizacijskega omrežja, ki bo za občino Bloke pomenila finančno in organizacijsko zelo velik zalogaj.

V prvem koraku bomo pristopili k izgradnji

Letošnjo zimo je imela komunalna služba obilo dela

IZDATKI ZA POKRIVANJE OBVEZNOSTI, KI SO PREDPISANE Z ZAKONOM IN DRUGI SPLOŠNI IZDATKI

1	Zdravstvo in socialno varstvo, oskrbnina	17.160.800,00
2	Izobraževanje	10.257.000,00
3	Otroško varstvo	16.200.000,00
4	Zimsko in letno vzdrževanje cest	20.600.000,00
5	Javna razsvetljava, vodovod in smeti	12.000.000,00
6	Gasilska društva, civilna zaščita	4.696.000,00
7	Vzpodbude v kmetijstvu	3.500.000,00
8	Subvencije v drobno gospodarstvo	1.500.000,00
9	Šport in rekreacija	1.600.000,00
10	Urejanje prostora	5.363.000,00
11	Kultura	5.594.000,00
12	Izdaja občinskega glasila	2.000.000,00
13	Šolski prevozi	18.000.000,00
14	Politične stranke, dotacije društvom	2.029.000,00
15	Proračunska rezerva	1.886.000,00
16	Plače zaposlenim, sejnine svetnikom in članom komisij	14.200.000,00
17	Dejavnost občine	19.221.200,00
Tekoči odhodki in transferi skupaj		155.807.000,00

PLANIRANE INVESTICIJE V LETU 2004

18	Posodobitev lokalnih cest	47.000.000,00
19	Investicije v komunalno gospodarstvo	60.300.000,00
20	Dokončanje investicije vrtec in občinski prostori	19.000.000,00
21	Projektna dokumentacija	4.000.000,00
22	Sofinanciranje izgradnje GD, nabava gasilske opreme	4.150.000,00
23	Investicijski transferi javnim podjetjem	6.503.000,00
24	Investicijski transferi javnim zavodom in javnim gosp. službam	6.080.000,00
Investicijski odhodki in transferi skupaj		147.033.000,00

kanalizacije in čistilne naprave v naselju Nova vas, v naslednji fazi se kanalizacijski vod širi do naselij Nemška vas in Fara.

Projektna dokumentacija za to investicijo je zaključena, zbrana so tudi že skoraj vsa soglasja lastnikov parcel, preko katerih potekajo kanalizacijski vodi. V kratkem pričakujemo od UE izdajo enotnega gradbenega dovoljenja.

V letu 2004 predvidevamo izgradnjo kanalizacijskega voda od čistilne naprave do industrijskih objektov (Novolit in Kovinoplastika Lož) ter objektov družbenega standarda (šola, vrtec ...). Izgradnja oziroma postavitev ČN (čistilne naprave) bo najverjetneje sledila v letu 2005.

V naslednjih letih bo potrebno pristopiti k izgradnji kanalizacijskega sistema v naselju Velike Bloke. Upam tudi, da bo pred začetkom te izgradnje razrešena problematika in namembnost področja vojaških objektov. Za pravilno načrtovanje je namreč zelo pomembno vedeti, kakšna obremenitev ČN se predvideva. Od že zgrajenega sistema bo najverjetneje možno uporabiti le že zgrajeni kanalizacijski vod od vojaških objektov do ČN. Medtem ko bo zaradi tehniške zastarelosti in neprimerne velikosti verjetno potrebno postaviti novo čistilno napravo.

Sprejeli ste tudi pismo dobre namere o ustanovitvi Notranjsko-kraške razvojne regije. Zakaj je

ter posledično zmanjševanja razvojnih razlik med regijami oziroma občinami.

V začetku tega leta je bil v gradivu za sejo vlade pripravljen osnutek zakona o regijah, v katerem je bilo predvideno, da se Notranjsko-kraška regija ukinе in priključi Obalno-kraški regiji. Po tej varianti bi manj razvite občine Notranjske priključili razviti Obalni regiji. S tem bi izgubili možnost za pridobivanje sredstev iz evropskih skladov, ki bodo namenjena manj razvitim območjem oziroma regijam.

Župani občin Notranjsko-kraške regije, v katero spadajo občine Pivka, Postojna, Cerknica, Loška dolina in Bloke ter naknadno še občina Logatec, smo ostro nasprotovali sprejetju zakona o regijah v predlagani obliki. Od predlagatelja tega zakona – Ministrstva za regionalni razvoj smo zahtevali, da Notranjsko-kraško regijo zopet uvrsti v zakon o regijah. Po večkratnih razgovorih z ministrico za regionalni razvoj nam je uspelo, da je Notranjsko-kraška regija uvrščena v nov zakon kot 14. razvojna regija v Sloveniji. Kot pravilno usmeritev namere županov notranjsko-kraških občin, da ohranimo Notranjsko-kraško regijo, je s soglasno potrditvijo pisma o nameri podprl tudi občinski svet občine Bloke.

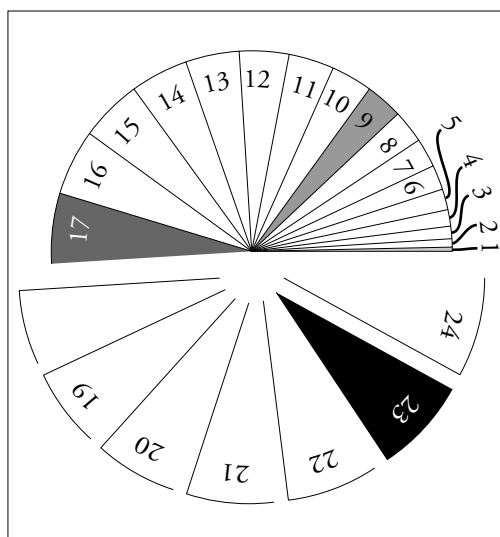
Pod streho pa imate že predlog proračuna za leto 2005. Zakaj že tako zgodaj?

Slovenija postaja urejena evropska država z urejeno zakonodajo. Za investitorje pa to pomeni daljši pripravljalni čas, ki ga potrebujejo za načrtovanje in pridobitev potrebne gradbene dokumentacije oziroma dovoljenj. Dvoletni proračun je zato osnova, da se občina lahko pripravi na investicije ter v ta namen pravočasno prične s postopkom pridobivanja gradbene dokumentacije. Drugi pomemben razlog je pridobivanje dodatnih sredstev. V naslednjih letih začnemo z večjimi investicijami, ki bodo potekale v več zaporednih letih. Dvoletni proračun nam tako omogoča, da za posamezne investicije z ustreznimi ministrstvi sklepamo večletne pogodbe o zagotavljanju dodatnih nepovratnih sredstev.

Iz omenjenih dveh razlogov smo se na občini Bloke odločili, da v začetku tega leta občinskemu svetu občine Bloke predlagamo sprejem predloga proračuna za leto 2005. Iz podobnih razlogov se k sprejemanju dvoletnih proračunov nagiba tudi država.

Sprejeli ste tudi pravilnik o dodeljevanju proračunskih sredstev za pospeševanje razvoja malega gospodarstva v občini Bloke. Kaj tukaj ponujate in kaj od tega lahko pričakujemo?

Med prvimi v Sloveniji smo s sprejetjem tega pravilnika uredili tudi vzpodbude za razvoj malega gospodarstva. Pravilnik predvideva dva ukrepa, in sicer sofinanciranje svetovanja malemu gospodarstvu. Na tej osnovi bo malim podjetnikom na cenovno dostopen način omogočeno razno svetovanje, ki ga podjetniki potrebujejo pri odpiranju in razvoju svoje dejavnosti.

Grafična ponazoritev proračuna

to pomembno?

Z vstopom Slovenije v Evropsko skupnost bo naša država dobila možnost črpanja določenih razvojnih sredstev iz različnih strukturnih skladov. Do teh sredstev pa ne bo upravičena občina, ampak bo na razpisih lahko nastopala le razvojna regija, ki bo sestavljena iz več občin. V ta namen bo sprejet zakon o regijah, ki predvideva razdelitev Slovenije na 12 do 14 razvojnih regij. Naloga razvojnih regij bo zagotavljanje skladnega regionalnega razvoja celotne Slovenije

Drugi ukrep predvideva sofinanciranje obrestne mere pri najemanju kreditov. Na tej osnovi bo podjetnikom omogočeno pridobivanje kreditov pod ugodnimi pogoji, saj bo obrestna stopnja zmanjšana za več kot 50 odstotkov. Za vzpodbudo v razvoj malega gospodarstva smo v občinskem proračunu za leto 2004 predvideli 1,5 milijonov tolarjev.

Na občini Bloke smo mnjenja, da bodo te vzpodbude povečale zanimanje podjetnikov za najemanje razvojnih kreditov. Veseli bi tudi bili, če bi te vzpodbude prispevale k temu, da bi se povečal interes po odpiranju novih podjetij.

Čeprav kot zadnje, vendar ne najmanj pomembno je tudi, da ste na občinskem svetu uspeli doseči konsenz in imenovali podžupana. Kaj to pomeni za delovanje občine in napredek na Blokah?

V statutu občine Bloke je predvideno, da ima občina enega podžupana. Naloga podžupana je, da pomaga županu pri njegovem delu in sicer na

področjih, za katere ga pooblasti župan.

Od volitev dalje smo zato iskali ustreznega kandidata, ki bo primeren za to funkcijo, ob tem pa imel najširšo možno podporo občinskega sveta.

Pred zadnjo sejo občinskega sveta smo se končno dogovorili, da bi vsem navedenim kriterijem ustrezal g. Ivan Lah. Ko sem ugotovil, da uživa podporo celotnega občinskega sveta, sem na isti seji podal predlog za njegovo potrditev.

Zelo sem zadovoljen, da smo se tudi tokrat uspeli poenotiti ter strniti vrste. Potrditev g. Laha za podžupana ob enotni podpori celotnega občinskega sveta je zame garancija, da bo občinski svet tudi v drugem mandatu deloval konstruktivno, brez ozkih političnih interesov ter predvsem v interesu Bloške planote.

Prepričan sem, da bova z g. Lahom dobro sodelovala, njegov prispevek pa bo še posebej dobrodošel na področjih, ki jih poklicno najbolje obvlada.

Stane Korenjak, Matej Kljun

Ivan Lah – podžupan občine Bloke

Na 7. redni seji občinskega sveta, ki je potekala 26. 2. 2004, so izbrali podžupana. Po skoraj enoletnem dogovarjanju so svetniki in župan po enourni razpravi za zaprtimi vrati dosegli dogovor za imenovanje podžupana. Ivan Lah je tako dobil soglasno podporo vseh svetnikov. Tako je dobila nerešena situacija, ki je visela v zraku skoraj na vsaki seji občinskega sveta in bi lahko začela motiti njegovo delovanje, tudi svoj epilog.

Ivan Lah prihaja iz vasi Glina in že od malih nog goji ljubezen do kmetije in živali, kar je bil tudi razlog, da se je odločil za študij veterine. Po študiju se je najprej zaposlil v klavnicah v Velikih Laščah. Sicer si tega ni želel, vendar služba je služba. Po tem 10-letnem obdobju je odšel v službo v Kočevje, kjer je delal na inšpekciji 3 leta. Ko pa se je ponudila priložnost, ker je veterinar dr. Usenik odšel v pokoj in se je odprlo delavno mesto na Blokah, se je takoj nanj prijavil in ga tudi dobil. Uresničile so se mu sanje biti doma in delati na terenu.

Poleg vsega je tudi konjerejec. Leta 91 je kupil zapravljiček in začel svojo strast tudi uspešno izkoriščati v turizmu. Sodeloval je tudi pri us-

tanavljanju konjerejskega društva na Blokah, katerega je predsednik in ima sedaj že 56 članov. Vzpodbujal in pomagal je tudi pri ustanavljanju konjerejskih društev v širši okolici.

Ivan Lah

Za svetnika v občinski svet je kandidiral na pobudo prijateljev in članov neodvisne liste, ker pozna situacijo na Blokah in veliko dela z ljudmi. Ko je videl priložnost, da res lahko pomaga in naredi kaj dobrega za kraj, se je dokončno odločil in kandidiral. Sedaj je podžupan in njegovo delo bo verjetno ravno s področja, ki ga dobro pozna, sicer pa je tudi predsednik občinske komisije za kmetijstvo, turizem in gospodarstvo ter ve, kaj in kako bo potrebno k stvari pristopiti.

Ivan Lah je po seji povedal: *»Poskušal bom čimbolj pomagati županu in delal na tem, da bi bila Občina in Občinski svet čimbolj konstruktivna. Naša občina je majhna kot ena družina in ena redkih, kjer delo občinskega sveta teče gladko in brez razprtij. Do sedaj se je delalo veliko in pošteno, za kar se bom trudil tudi jaz. To je tudi recept za uspešnost, delaj veliko in bodi pošten do vseh.«*

Matej Kljun

Bloke in njihov simbol

Še pred prvo svetovno vojno se je moj stric (iz spodnje Krške doline) na Blokah učil za trgovca. Stric je pripovedoval o tej planoti in njeni »uhrni« zemlji, o bloških koscih in lepi »živini«, o bloških zimah in volkovih pa o »bloški smučariji«. »Po hribih navzdol letijo kot bi strele švigale.« Tako stric o dogajanju na Blokah pred davnimi osemdesetimi leti. Še danes živi domišljija, ki nam jo je znal buriti že zdavnaj pokojni stric.

V današnjih zelo spremenjenih razmerah imajo Bloke spet lastno občino. Ti trdoživi ljudje vedo za svojo prihodnost, vpenjajo jo v svojo lastno istovetnost. Zato tudi potrebujejo simbol, pod katerim se bodo predstavljali okolici in svetu. Človek s planote, kot je bloška, razmišlja počasi in modro. Med vsemi možnimi simboli so se Bločani najbolj oprijeli svojega lastnega in edinstvenega smučarja. Vsi domačini ga poznajo in so nanj ponosni. O njem govorijo s posebnim zanosom, tako da je bloški smučar že od nekdaj dobro znan širom naše domovine. Vsi vedo, da je bil ta smučar »rojen« že davno pred Valvasorjem, da je največkrat moškega spola, včasih ženskega, kar mnogokrat pa kot otrok zastopa srednji spol. Starost tega »smučarja« je dokaj raztegljiv pojem: lahko jih šteje deset, morda pa sega že po sedmem križu, največkrat pa je nekje med tema dvema. Njegov neločljivi atribut so njegove domače smuči: dolge približno toliko kot on sam, široke nekako za moško dlan, dovolj zakrivljene spredaj in že po videzu preprosto domače. Smuči so uporabne za lajšanje poti po snegu iz vasi v vas, pa tudi po opravkih, kot so nedeljska maša, obisk trgovine in znancev ter prijateljev, ki so se »pred zimo« zatekli nekam na toplo, tudi v gostilno, recimo.

Bloške zime so hude. Če se je bloški smučar lahko dokopal do škornjev, je bilo veselja in hvale vredno, sicer pa se je moral zadovoljiti z običajnimi visokimi čevlji, v katere si je zatlačil še hlačnice. Če je bil le prehud mraz, se ni bilo kazati na smučeh samo v kamižoli, ampak v površniku ali v kakšni suknji. Šali okrog vratu niso bili pogosti, zato si je smučar dvignil ovratnik, ga spredaj še malo spel z zaponko (»knofljico«) in zaščita je bila zagotovljena. Sicer pa so šali, rute in pleti bolj pritkali ženskam pa morda še malim smučarjem. Rokavice? Kje pa! Mladenč ali pa dedec vroče bloške krvi te dodatne skrbi ni imel.

Na glavi so bloški smučarji nosili običajen kmečki klobuk, s tem da si ga je fant ali možak potegnil do ušes. Pa ne zaradi kakšne hude zime

ali pa smučarske »brzine« – zaradi hude burje, da mu ga ne bi odnesla v pršči sneg. Ženska si je pri smučanju ruto ovila okoli glave in vratu, da je mraz ne bi zalezoval še od zgoraj.

Bloškega smučarja so risali in slikali, fotografirali in filmali že mnogi, seveda vsak po svoji lastni predstavi. Ne glede na to, da vsi navidezno dobro vedo, »kakšen bloški smučar je«, ga nikjer nihče ne zna opisati in predstaviti tako, da bi bilo moč njegovo (namišljeno) podobo dokončno in dobro definirati. Tako se ga je sedaj, ko je njegov lik postal potreba bloške skupnosti, nazadnje lotila še heraldika (grboslovje). To ni nenavadno, saj je na področju (klasične) simbolike prav

je v vsakdanjo kmečko obleko temnejše barve, kakršno so si že njegovi predniki izdelovali iz lanene preje, platno pa v zemlji-črnici barvali v spodobno temno barvo. Nobena mu še ni splela puloverja z visokim rolo-ovratnikom, šal pa bi bil videti preveč mestno športni. Da bi si še to reč navijal okoli vratu? Kaj še! Sicer pa tega tako in tako ni navajen. Zavihan ovratnik kamižole streže burjo, da mu od spredaj ne reže vratu. Na nogah ima škornje s trdnimi škorenjci, v katere je zatlačil hlačnice, da se mu sneg ne sipa vanje. Črn klobuk na glavi si je »nabil na oči«, da mu burja lahko kvečjemu krajec viha, ne more pa mu ga odnesti v sneg. Stopala škornjev je zataknil v stremena na širokih smučkinih deskah, ki so

svojestven pečat. Ta pojem smo ovekovečili z eno samo mlado smrečico v strmini, da s svojo zelenostjo oživlja hladno zimsko krajino.

Heraldična veda smučarja seveda ne pozna in ga zato ni moč zaslediti niti v najboljširnejših enciklopedijah evropske heraldike. V skladu z zgoraj predstavljenimi načeli smo se zato že v samem začetku snovanja tega grba odločili, da bomo z izbiro smučarja, torej simbola, »ki ni predviden«, zavestno šli v izjemno heraldično vsebino. V strogih normah stroke nam to namreč omogoča edinole (sedmo) temeljno pravilo heraldike, ki pravi, da je treba uporabiti tak simbol, da ga je možno »blazonirati«, torej heraldično strokovno opisati tako, da je prepoznaven in sprejemljiv tako za pravno stroko kot za uporabnike ter javnost. Samo na ta način je možno bloškega smučarja uvesti v heraldiko.

V heraldični stroki je namreč pravni dokument o grbu njegov opis, »blazon«, grb sam pa ima pravzaprav funkcijo barvne »ilustracije« tega pravnega člena. Šele ko je tudi pravno utemeljen, nam grb lahko služi za stalni vizualni simbol našega kraja.

Če bo ta njegova podoba sprejemljiva za občane in državljane, bo s tem za vedno utemeljena elementarna unikatna podoba »bloškega smučarja«. S tem bi dileme, kakšen naj bi bil in kateri naj bi bil »pravi«, počasi prešle. Če v zadani nalogi uspemo, bo ta podoba predstavljala edini pravno veljavni grb na svetu, ki s heraldiziranjem vodi nekega »pra smučarja« iz zgodovine v današnji čas.

Valt Jurečič, Heraldika d. o. o.

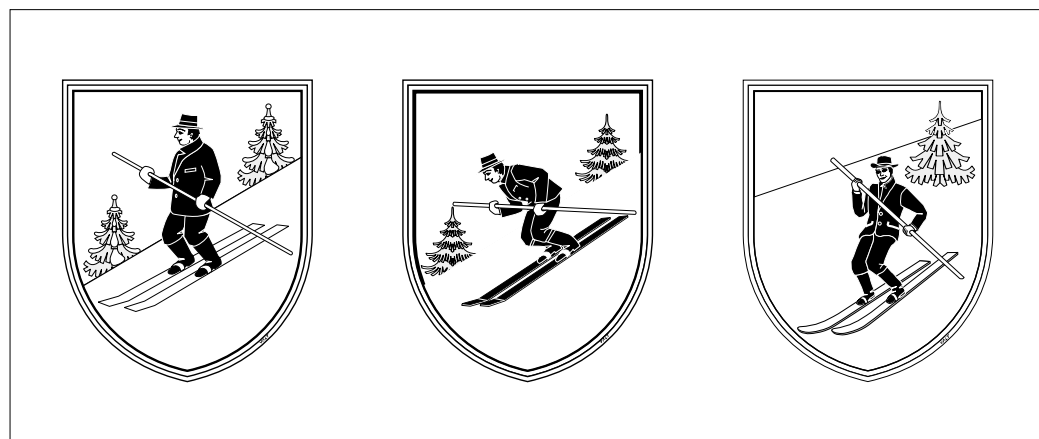
Grb in praznik občine Bloke

O občinskih simbolih smo pisali že v januarski številki glasila Bloški korak leta 2001. Tedaj smo dobili nekaj idej za simbol občine. Jeseni istega leta je bil izbran izvajalec za izdelavo grba in zastave, Heraldika d. o. o., umetniško poustvarjanje in ustvarjanje grboslovja in zastavoslovja iz Ljubljane. Komisija je bila enotnega mnenja, da sodi v istovetnostni simbol občine smučar v starinski podobi. Oblikovanje grba je sedaj v zaključni fazi.

Obstajajo tudi že ideje za občinski praznik, ki so bile predstavljene v glasilu Bloški korak v zgoraj omenjeni številki. Takrat nismo prejeli nobene ideje za občinski praznik s strani bralcev Bloškega koraka. Po potrditvi občinskih simbolov bi radi sprejeli tudi občinski praznik.

Če ima kateri od bralcev idejo ali predlog za občinski praznik, naj svoj predlog posreduje na uredništvo Bloškega koraka do konca aprila 2004.

Občina Bloke

Iskanje bloškega smučarja

heraldika (s svojimi togimi zakonitostmi) dolžna določen lik spraviti v njegovo dokončno podobo tako, da bo le-ta lahko vedno, vsakomur in povsod služila za predstavljanje in potrjevanje identitete. Če je le mogoče, za vedno.

Na ta način bi lahko bilo s tem za vedno rešeno »vprašanje« bloškega smučarja, namreč da ga vsi »dobro poznajo«, dejansko pa nihče ne ve, kakšen naj bi bil. A težava ni le v tem. Ker imajo vsake oči »svojega malarja«, ne bi bila rešitev niti v tem, da vsakdo svojega – nariše. Dilema bi se namreč raztegnila na novo vprašanje, kateri smučar je pravi. Praksa iz našega okolja kaže, da prave rešitve gotovo ne bi dočakali.

Bloška občinska komisija je ubrala drugačno pot: spraviti vkup vse tiste, ki naj bi o smučarju vedeli kar največ, prednje postaviti nekoga, ki se spozna na simboliko, in nato skupaj zaorati v to svojstveno ledino. To delo je treba opraviti počasi in preudarno.

Sam v zadnjih letih čutim bloškega smučarja že kot nekakšnega bližnjega sorodnika, zato bom njegovo simbolno podobo, takšno kot jo čutim sam, tudi zapisal.

Bloški smučar je odrasel fant nekje med dvajsetim in tridesetim letom. Izraz njegovega obraza odseva videz podeželskega mladca, živahnega, prijaznega pogleda. Izraz njegovih lic je prešeren, brezskrben, nekoliko izzivalen, pa vendar ne zaletavo predrzen. Spust po bloški strmini mu je bolj za šalo, ki jo sprejema z malce zadržanim, rekel bi »moškim« veseljem. V njegovi pojavi ni zaznati kakšne bojazni. Kje neki! Oblečen

spredaj bolj na dolgo zakrivljene navzgor, da lažje obvladujejo tudi sneg pršič. Smučni na nogah drži malo vsaksebi, tako, za boljšo trdnost v nogah. Le-to pa si dodatno zagotavlja še z dolgim trdnim in gladkim kolcem, ki mu služi tako za morebitno lovljenje ravnotežja kot za zavoro ali krmiljenje po sneženi strmini. Na ta način brzi po hribu navzdol z ravno takšno hitrostjo, da mu ta daje prijetno občutje brezskrbne vožnje. »Pa še nič ne košta«!

Najtežje delo pri upodabljanju tega smučarja je pravzaprav značajski izraz njegove telesne drže. Kot tipičen predstavnik nekoliko okornega gorskega smučanja si lovi ravnotežje s strmini in hitrosti primerno vzvratno držo, ki jo stabilizira z opiranjem na kolec. Le-tega tišči prav toliko v tla, kolikor je potrebno za stabilno hitrost.

Pred opisom je potrebno poudariti še naslednje. Heraldika – kot zelo stara in skozi različna zgodovinska obdobja dodobra izkazana in uveljavljena veda, ki ima v sodobni Evropi še vedno zelo veliko težo deluje na podlagi zelo jasnih in dorečenih pravil, ki dopuščajo le malo umetniške »svobode« in navdiha, vsekakor pa nobenega »zmišljevanja«. Pri svojem ustvarjanju se heraldika trudi približati simboliko ljudem, njihovim potrebam in pričakovanjem, istočasno pa zadržati svoje osnovne principe, ki med drugim zagotavljajo, da pri simbolih istovetnosti ne bi prišlo do slabega okusa, kiča in zmešnjave.

Bloška planota je dobila ime tudi po tem, ker je bila nekoč še bolj »plana« kot je danes, se pravi še redkeje porasla z drevjem. To je krajini dajalo

Intervju z Borisom Zakrajškom

Med Blokami in Frankfurtom

VERJETNO BLOČANI GOSPODA BORISA ZAKRAJŠKA ŽE KAR DOBRO POZNAJO. ROJEN JE BIL V DOMŽALAH. OČE MU JE BLOČAN – MIŠČEV IZ RAVNIKA, MAMA PA JE BELOKRANJKA. ZANIMIVO JE TUDI TO, DA JE BILA STARA MAMA PO OČETOVNI STRANI TUDI BELOKRANJKA. V DOMŽALAH JE KONČAL OSNOVNO ŠOLO, GIMNAZIJU PA V KAMNIKU. ŠTUDIRAL JE PRAVO NA LJUBLJANSKI UNIVERZI, KJER JE TUDI DIPLOMIRAL. KOT ŠTUDENT JE PRIJATELJEVAL Z ZNANIMI NOTRANJCI – PRAVNICI KOT STA FRANCE ARHAR IN TONE URBAS. PRVO POKLICNO SLUŽBO JE OPRAVLJAL V SVILANITU V KAMNIKU. NATO JE BIL EN MANDAT TUDI PODPREDS-EDNIK IZVRŠNEGA SVETA OBČINE KAMNIK. LETA 1983 JE PREVZEL DIREKTORSKO MESTO TOVARNE POHIŠTVA STOL KAMNIK, KATERO JE USPEŠNO VODIL DESET LET. LETA 1993 JE NA PRIG-OVARJANJE PRIJATELJA IZ ŠTUDENTSKIH DNI FRANCETA ARHARJA, TA JE BIL TAKRAT GUVERNER NARODNE BANKE; PRESTOPIL V BANČNIŠTVO TER PREVZEL MESTO ČLANA UPRAVE LJUBLJANSKE BANKE, KI JE BILA TAKRAT V SANACIJI IN JO DESETLETJE VODIL DRUŽNO Z MARKOM VOLJČEM. ZADNJI DVE LETI VODI LHB BANKO S SEDEŽEM V METROPOLI EVROPSKEGA BANČNIŠTVA V FRANKFURTU. Z VESELJEM SE JE ODZVAL NAŠEMU POVABILU IN NA LEPO POMLADANSKO SOBOTO PRIJAZNO ODGOVARJAL NA NAŠA VPRAŠANJA.

Gospod Zakrajšek, prosim za kratko predstavitev banke, ki jo vodite.

LHB banka je bila ustanovljena še v času bivše Jugoslavije. Lastništvo je sicer v večinskih rokah Nove Ljubljanske banke ob solastništvu tudi drugih podjetij iz celotne bivše Jugoslavije. Ob ustanovitvi je bil njen namen finančno spremljati gospodarske tokove jugoslovanskih podjetij v tujini. Z razpadom Jugoslavije tega namena poslovanja seveda ni več, pač pa se uspešno išče

jec, iz mladih dni pa hranim neizmerno lepe spomine na šolske počitnice, ki sem jih veliko preživel pri teti Francki, to je pri Žegcovih pri Sv. Duhu. To so nepozabni časi, ko sem doživel bloški svet v prijetnem poletju in krutih zimah. To mi je ostalo še danes blizu, saj je tod še ohranjena neokrnjena narava, ki jo drugod težko najdeš.

Že nekaj časa nazaj ste na Blokah prevzeli, oziroma kupili Godičevo posestvo. V jeseni pa ste

Boris Zakrajšek: Če temeljito pomislim je to seveda mogoče

neko turistično ponudbo razmeroma visoke kategorije. Vendar sem najbrž za začetek samostojnega podjetništva nekoliko prestar. Zaradi tega si bom tu uredil prijetno domovanje, kamor bom morda kasneje, ko bom v pokoju in bom imel več časa, povabil prijatelje, ki se ti jih v poslu nabere kar nekaj, na prijetno srečanje. Žal je pri delu danes tako, da se z ljudmi, s katerimi delaš in nosiš soodgovornost, skoraj nimaš časa kaj osebnostno pogovoriti. To bom skušal nadoknaditi.

Malo preroško vprašanje, ki ima prisposodbo v notranjskem slikarju Lojzetu Perku. Ta je v nekem obdobju živel v Kamniku. Vendar ni mogel brez nekoliko mističnega pogleda na Notranjsko in sivo-modre poglede na te gozdove in polja. Vrnil se je ter zaključil svoj življenjski opus tukaj, verjetno z najlepšimi krajinskimi podobami. Ali je kaj te mistike tudi v vas?

Po načinu razmišljanja in delovanja sodim trdno na realna tla. Mističen pogled mi je tuj. Toda zelo ljubim ohranjeno in lepo naravo. Če je v tem kaj mistike, pa tudi prav.

Globalizacija je proces, ki se mu ni moč izogniti. Ta proces bo z vstopom Slovenije v Evropsko unijo verjetno tekkel še močneje. Podeželski kraji, kot so Bloke, so na močnem udaru, saj jim grozi, da jih bo razvoj v celoti obšel. Tudi demografski podatki so zelo zaskrbljujoči, ker je rojstev zelo malo. Kako vi gledate na to?

Moj pogled je optimističen. Razvoj industrije je prinesel globalizacijo, kar pomeni velik pretok materiala, denarja in ljudi. Vsi ti procesi pa niso prijazni do okolja niti do družbenih odnosov. V tem smislu imajo Bloke srečo, saj je tukaj narava še zelo prvinska in ohranjena. To je bogastvo, ki se ga premalo zavedamo. Posledica tega pa je žal

Boris Zakrajšek: Moj pogled je optimističen

tržno nišo v multinacionalni sestavi zaposlenih in zaradi tega poenostavljenem komuniciranju ter poznavanju gospodarskih in političnih razmerij med Evropo nekoč in to, ki prihaja jutri.

Vaš rod prihaja iz naših krajev. Povejte nam, kakšen je Vaš odnos do Blok, ki po mojem mnenju presega le sorodstveni odnos.

V bistvu sem seveda Domžalčan oziroma Goren-

uredili dvojce jezer, dostopno cesto in podobno. V kakšen namen boste preuredili posest?

Že dolgo sem si želel imeti neko posest, ki ima kaj več zemlje kot do praga vikenda in lahko greš na rekreacijski sprehod po svojem. Ta priložnost se mi je ponudila prav na Blokah. Seveda sem jo sprejel z obema rokama. In kaj v bodoče z Godičevim? Bila bi možnost, da se to uredi v

pomanjkanje delovnih mest in ljudje odhajajo in poselitvena kultura Blok izginja.

Ali je mogoče ta negativni proces zaustaviti?

Če temeljito premislimo, je to seveda mogoče. Nesmiselno je iskati lastnike kapitala, da bi tega na veliko vlagali recimo na Bloke. Kapital pač vselej teče tja, kjer prinaša večji dobiček, oziroma kot danes pravimo, ima večji donos. To pa je praviloma vselej tam, kjer je industrijska infrastruktura boljša, tržišče bliže in trg delovne sile večji. Z velikim kapitalom tako ne bo nič. Izhod je verjetno v produktih, ki praviloma nimajo značaja manufakturnega izdelka. To dejavnost danes imenujemo storitve. Tu so praviloma kapitalski vložki bistveno manjši, vložek živega dela zelo velik, potrebno pa je imeti tudi dobro znanje. Brez tega ne gre. Kar sam od sebe se ponuja turizem, vendar zanj ni dovolj le lepa ohranjena narava in dobra hrana, pač pa celotna destinacija. V tem pogledu zelo pozdravljam potezo občine, ko se je odločila očistiti Bloško jezero in izpeljati celotno ureditev. Tudi kmetovanju se ne bi smeli odreči, še zlasti sedaj, ko država ponuja programe za sonaravno kmetovanje in jih finančno podpira.

S strategijo EU se uveljavlja pojem subsidiarne odgovornosti. Kaj moramo v tem smislu storiti Bločani sami, kaj pa je dolžna storiti širša družbena skupnost?

Morda je pri ljudeh še premajhno zavedanje, da je kvaliteta življenja v nekem naravnem podežlju kakovost, ki se je ne zavedamo. Žal se je v teh krajih izgubila lastnost, ko se je Bločan vselej dobro znašel v »poslu« kot Martin Krpan, ki je »švercal« sol. Bločan pa je preprodajal vole ali pa vozil metle v Trst. Da znaš prodati to, kar imaš, je danes še bolj pomembno kot nekoč. Država pa je dolžna, da zakonsko in finančno podpira podeželje. Seveda pa mora lokalna skupnost znati pobrati ta denar.

Včasih se pri nas govori, da bi bilo potrebno ustanoviti »Društvo bloškega prijateljstva«, ki naj bi bilo nekakšen bloški inteligenčni center. Ali bi bili pripravljeni sodelovati v njem?

Ideja je dobra in jo seveda pozdravljam. V društvu pa bom z veseljem sodeloval, če bom povabljen, seveda.

Čez en mesec pristopamo k Evropski uniji. Ste kaj zaskrbljeni?

Ker sem že pri sedanjem delu vpet v mednarodne finančne in gospodarske tokove, prihod združene Evrope samo pozdravljam. Prost pretok blaga bo v začetnem obdobju sicer ponekod povzročal določene težave, vendar bodo pozitivni učinki bistveno večji in obojestranski. Nekatere skrbi, da se bo slovenska kultura utopila. Sam menim, da tisti, ki se bo zavedal svojih korenin, bo tudi v bodoče lahko ponosen nanje in bo lahko Slovenec. Umetnega asimilacijskega pritiska pa zgotovo ne bo.

Pogovarjal se je: Stane Korenjak

Po sledih starega smučarja

Polje je prekrito z debelim snegom, ki ga obdajajo Brinšek, Videm, Smukalice, Mali in Veliki Piškovec, Bradatka, Glinska loza, Radovski hrib, Lisec, Novski hrib, Hrib. Županšek in Blošček sta prav gotovo nekaj posebnega. To začutiš, ko stopiš nanj, se oddaljiš z območja civilizacije ter prisluhneš naravi in starim časom. V stoletjih se najbrž ni nič spremenilo. Spremenil se je le naš način življenja in vrednote, ki jih v povezavi s tem tudi podpiramo. Ko zjutraj zarana drsim na smučeh od Piškova proti vzhodu v pajčevinasto meglico, ki jo sonce tišči k tlom, prihajam v neki drugi svet. Kamorkoli zavijem, se mi zdi, da peljem navzdol. Prepričan sem, da me prevevajo podobni ali prav taki občutki kot ljudi, ki jih je leta 1689 v svoji knjigi »Slava vojvodine Kranjske« opisoval Valvasor. Ti so že stoletja pred njim, takrat za golo preživetje, uporabljali priprave za lažjo hojo po snegu ter jih imenovali smuči. Koliko truda pa je bilo potrebnega, da se je ta izvirna bloška beseda ohranila in uveljavila v splošni rabi v slovenskem prostoru, pa začutimo iz pisanja Rudolfa Badjura, ki je leta 1912 na Blokah odkril zanj in za njegovo tovarišijo prvih slovenskih novodobnih športnih smučarjev imenovanih »Dren« nekaj enkratno izvirnega. V Metuljah pod Bloščkom v gostilni »Pri Joškihovih« je v zimski soboti od starih očancev – smučarjev izvedel stvari, ki so bile tu nekaj vsakdanjega, drugje pa jih niso niti poznali niti vedeli zanje. Pred nekako sto leti, ko se je s severa v srednjo Evropo začelo širiti športno smučanje, se je hkrati s smučmi uvažalo tudi smučarsko besedje. Športni navdušenci primernih izrazov, ki spremljajo smučarijo, sploh niso poznali, čeprav so jih Bločani uporabljali že dolga stoletja pred tem. In prav tu na Blokah je Badjura našel zakladnico pravih slovenskih besed, ki so označevale različne vrste snega, način smučanja in vijuganja, izraze za smučarsko opremo in vse drugo, kar je povezano z uporabo smuči ... To odkritje ga je tako navdušilo, da si je vse življenje prizadeval za to, da bi Slovenci od Bločanov prevzeli lepe domače izraze in da ne bi uporabljali tujk ... Se pa lepo vidi, kako se, tako kot vse drugo, jezik razvija in spreminja. Danes tudi mi, ki tukaj živimo, ne bi v celoti razumeli stare smučarske govorice. Po bloško je bil v tistih časih smučar »krmar«, smučišče pa »terišče« (tam, kjer se sneg tare). Smučišče je bila shramba za smuči, tako kot gnojšče prostor za gnoj. Za teren pa se je uporabljala beseda »svet«. Če gremo danes v »svet«, pomeni, da gremo tako daleč, da prečkamo vsaj en ocean, takrat pa se je »svet« začel takoj za vaškim plotom. Kakorkoli že! Po toliko letih vidimo, da je bil Badjura v svojih prizadevanjih uspešen, saj drugače Slovenci ne bi smučali, ampak bi skijali tako kot naši južni sosedi.

Življenje pa gre naprej in tudi smučanje je doživelo neverjeten razvoj. Stari Bločan je uporabljal enake smuči za delo in zabavo, za hojo ali tek po ravnem, kot za spust po strmini. Razlik niso delali niti prvi športni smučarji, ki so smuči uporabljali za izlete v naravo in tudi za spretnostne vožnje. Nič nenavadnega ni bilo na smučeh oditi na smučarski tečaj ali tekmovanje iz Nove vasi na Travno goro in ob koncu dneva po isti gazi nazaj. In takrat, ko so bili bloški hribi in griči še goli, neporaščeni, so bile Bloke edinstveno tradicionalno smučarsko prizorišče. Med svetovnimi vojnami so to ljudje začeli spoznavati in skoraj se je začel razvijati tudi množični turizem. Zanimivo je vedeti, koliko tujcem so Bloke prirasle k srcu, ko so jih enkrat videli in spoznali. Domačini pa niti ne znamo prav ceniti tega, kar imamo. Vlečnice in teptalni stroji so naredili svoje. Začela se je specializacija. Danes za vsako smučarsko disciplino uporabljamo posebne smuči in opremo, pa tudi terene. Bloke so zaradi naštetega lahko raj samo še za smučarske teke. In to mora biti dovolj. Vedeti pa moramo, da živimo danes in tukaj in da samo spomin na stare čase ne bo dovolj. Največjo uslugo staremu bloškemu smučarju lahko naredimo s tem, da ga ohranimo pri življenju. Lepo je videti, kako se po polju pode številni smučarji, ko bi le med njimi bilo več Bločanov. In ko bo smučarski tek postal, sicer zaradi drugih vzrokov kot nekoč, krajevni šport številka ena in bo ob množičnosti prišlo tudi do kvalitete, ki se bo odražala celo navzven, potem šele bo vse skupaj dobilo svoj pravi pomen. Morda pa bo po toliko letih le zrasel nov rod, ki bo znal upravičiti ime in slavo »bloškega smučarja«.

Sine Radl

P.S. Prepričan sem, da je tudi Martin Krpan, ko mu je kobilica crknila od starosti, predsedal med smučarje.

¹ V mnogih siromašnih bloških vaseh sem videl še pred zadnjo vojno, kako so otroci pozimi hodili kar bosi pred hišo in celo po snegu okrog nje. Ko sem l. 1928 učil na Peškóvcu (gl. sliko 4.) prvih 7 fantičkov smučati na že preprosto izdelanih dolgih smučkah, je prihajal mali cerkovnikov sin kar v očetovih čevljih. Tretji dan pa ga je prišel nekdo klicat pod Peškóvec: »Pridi hitro domov! Oče ne morejo iz hiše, ker nimajo čevljev!« Še danes vidim 6-letnega dečka, kako bridko je zajokal, ker je moral domov, in nato smuknil s Peškóvca proti domu.

Po končanem prvem mladinskem smučarskem tečaju na Blokah s tekmo februarja 1928 razglša univ. prof. Jesenko (v kožuhu) na Peškóvcu izid tekme. V ozadju gora Blošček 1039 m (F 4)

Iz knjige Rudolfa Badjura: Bloško starosvetno smučanje in besedje (DZS, 1956)

Prav kakor listje na drevju, tako so rodovi človeški; ta raste, a drugi premine!

Upanje umira zadnje

Na Bočkovem, v eni izmed bloških vasic v trojiški fari, ki meji s sosednjo vidovsko, so menda že pred stoletjem in pol, lahko pa tudi že prej, stale le tri hišice. Tudi hlevi in druga gospodarska poslopja so bili skromni. Skromni in več hudega kot dobrega vajeni so bili tudi ljudje. Življenje, kot pravimo, jih je bičalo, prizaneslo pa jim ni tudi na njihovi poti po svetu, kamor so številni Bočkovci namenjali korake. V svet jih je vodil kolovoz, ki so ga volí, vpreženi v tovor, komajda še zmogli. Zdaj vodi v vas nekoliko boljša cesta, ki še čaka asfaltno prevleko. Namesto konj in voličkov vijugajo po njej traktorji in avtomobili, vasica pa še naprej ostaja osamljena. Tudi tri hiše in ob njih gospodarska poslopja so po večini preurejena ali zgrajena na novo, žal pa je življenje že zdavnaj odšlo z Bočkovega. Se bo

Bočkovo ostalo brez stalno naseljenih ljudi?

PRAV KAKOR LISTJE NA DREVJU, TAKO SO RODOVI ČLOVEŠKI!

Menda pod Bočkovo spada še nekaj hiš onstran hriba in žaga v dolini. Na Bočkovem, v sosesčini Francke Šuligoj, so se vse tri domačije imenovalle po imenih gospodarjev, vsi pa so se pisali Pirman. Francka je bila Andrejeva in petrolejko tega sveta je ugledala 27. marca davnega leta 1915. Prihodnje leto si bo ob tem času že nadela deseti križ.

Poleg šestorojene Francke so pred njo, pod Andrejcevim krovom, prijokali na svet še Mica, Lojze, Jože, Ančka, Tone in za Francko še Malka. Od vseh bratov in sester živi samo še Francka. V

Francki še ni bilo dvajset let, ko je sprejela delo v gostilni in trgovini pri Ruparju pri Sv. Vidu. Vajena kmečkih del se jih tudi tu ni ustrašila. Imeli so jo radi! Fanta Franceta Rudolfa je spoznala pri dvajsetih. Bil je dve leti starejši od nje. Imela sta se, tako pravi Francka, kar štiri leta. Leta 1939 se je njen France vrnil s služenja vojaškega roka domovini in kralju in avgusta leta 1940 sta se poročila na Brezjah na Gorenjskem v v cerkvi Marije Pomočnice.

Na Rakek na železniško postajo je ženina in nevesto ter priče peljal z zapravlživčkom in parom konj gospodar Borovčak iz Ponikev. Pripeljal jih je tudi nazaj in pri Koščakih, tam je bil France doma, so jim pripravili skromno slavo.

Bočkovo v globokem snegu sredi letošnjega marca. Zadnja hiša na desni strani slike nudi Francki zares prijeten dom

še kdaj vrnilo?

Sicer kaj več kot 40 ljudi na Bočkovem ni bilo nikoli. Še največ so jih našteji leta 1880, ko je v vasi živelo 38 Bočkovcev in Bočkovk. Točno pred pol stoletja jih je bilo le še 14, zdaj pa na Bočkovem ždi le ena prebivalka. Tej pa se ob koncu tedna in lepem vremenu pridruži v vasi še kdo. Vendar vedno znova, tako kot pride, tudi odide, le Francka Šuligojeva, edina stalna prebivalka Bočkovega, ostaja. Trmasto vztraja kljub spoštljivim letom in težavam z zdravjem. Bo potem, ko bo odšla z rodne doma k hčerki Slavki v Begunje, Bočkovo res edina vas na Bloški planoti, v občini Bloke, brez enega samega stalnega prebivalca?!

Bločani se namreč lahko »pohvalimo«, da imamo poleg Bočkovega še Godičevo z enim stalnim prebivalcem. S takim številom prebivalstva se v Sloveniji lahko »pohvali« samo še ena vas in še ta je v deželi Petra Klepca ob Kolpi. Bo morda v deželi še enega silaka Martina Krpana kmalu

Francka s poročno sliko izpred 64 let

njenih mladih letih se je za krilo svojih mam na Bočkovem držalo kar 14 otrok; sedem Andrejevih, trije Blaževi in štirje Matevževi. Zdaj je od vse te nekdane otročadi na Bočkovem le še Francka.

Prav kakor listje na drevju, tako so rodovi človeški! Enako je z rodovi ljudi: ta raste, a drugi premine!

FRANCKINA MLADA LETA

Komaj šest let ji je bilo in že je morala od doma s trebuhom za kruhom. Pisalo se je leto 1921, ko se je znašla za varuhinjo otrok pri gostilničarju Petriču pri Sveti Trojici. Tudi takratna učiteljica je zaupala otroku varstvo drugih otrok in Francko oprostila pouka. Še kot dekletce je zatem prišla kelnarit v Topol k Antonovim. Bila je tudi dekla na kmetiji na Slemenu in pri Veselu v Zalesu. Dela doma, čeprav na majhni kmetiji, pa tudi ni nikoli zmanjkalo. Delovnih rok je bilo vedno premalo, kot tudi kruha in žgancev na mizi.

TRNOVA POT

Ob koncu junija leta 1941 se je Francetu in Francki rodila hčerka Slavka. Družinica si je na Šivčnem uredila dom. Pa je tudi na ta košček slovenske zemlje prišla druga svetovna morija.

V nekem spopadu s partizani so okupatorji zgubili enega svojih vojakov. V Jeršičah je menda to bilo, če se Francka še prav pominja. V povračilnem ukrepu so Italijani kaj hitro nasilno pobrali kar nekaj mož z Vidovske planote, med njimi tudi Franceta Rudolfa. Takrat mu je bilo komaj 29 let. Skupaj s še enim domačinom so ju gnali na morišče. Sama sta si morala izkopati jamo. Ko so počili strelí, se je fant ob Francetu mrtev zgrudil v svežo jamo, Francetu pa so krogle oplazile roko in mu razmesarile desnico. Toda zbral je še toliko moči, da jim je popihal izpred cevi, še predno so ponovno proti njemu namerili puške.

Ranjeni France se je le nekako zavlekel v Osre-

dek, ki je bil poln Italijanov. Od tu mu je le neka-ko uspelo na skrivaj priti na svoj dom, katerega so Italijani dodobra izropali. Skril se je na varno mesto v praznem hlevu. Še prej pa so Francko in hčerko Slavko izgnali od doma. Zatekli sta se k staršem na Bočkovo. Naslednji dan pa je Francka že videla njihovo domačijo v dimu in ognju. Spremljale so jo zle slutnje, niti najmanj pa ni mislila, da v goreči hiši gori tudi njen mož.

Tudi po končani vojni se je Franckina trnova pot nadaljevala. Na rojstni domačiji je garala od jutra do trdne noči, vmes pa si je našla kakšno priložnostno delo in kakšen dinar zaslužka.

Pri hiši je bilo kar sedem glav živine in za vse je poskrbela Francka. Strojev ni bilo, zanesla se je le na svoje roke in k sreči, kot sama pravi, so ji na pomoč priskočili tudi sosedje.

UPANJE NA BOLJŠE

Pa je nanoslo, da je spoznala vdovca Franceta Šuligoja. Ta je gospodinjlil otrokom svoje hčerke, učiteljice pri Sv. Trojici.

Starši so Francko rotili, naj toliko ne gara in ji svetovali, naj si najde moža, ki ji bo v pomoč. Tako je ob neki priložnosti le vprašala Franceta Šuligoja, če bi prišel k njim na kmetijo. Po dolgem času se je le odločil in prišel na Bočkovo.

France Šuligoj je bil delaven in skrben, se spominja Francka, čeprav je bil star že okoli 70 let.

Francka Šuligoj

Kar 12 let sta jih družno preživela na Bočkovem, dovolj da ima zdaj Francka nekaj pokojnine za njim, kar je bila tudi želja Franceta Šuligoja. Sicer bi Francka lahko kaj kmalu, kljub garanju, ostala na jesen svojega življenja brez prebite pare in pomoči države.

Zato pa je veliko mero razumevanja in pomoči deležna od hčerke in njenega moža. Tam, kjer je prej stal njihov kozolec, sta mlada dva zgradila lično hišo, v kateri zdaj živi Francka. Tudi na gospodarsko

poslopje in na hlev nista pozabila. Okoli Franckine hiše na soncu poležava in prede kar pet njenih renjenih mačk, v hlevu pa je njena ljubljenska, ki jo je razveselila že s sedmimi telički. Osmi je na poti.

Hčerka Slavka in njen mož želita, da bi se Francka z Bočkovega preselila v njihov dom v Begunjah. Ne mine dan, da mame ne bi obiskala in postorila po hiši in okoli nje, pripravila svežo hrano in poskrbela za številne dobrrote.

S številnimi zdravili si Francka lajša svoje tegobe. Tudi noge je zdaj že dobri dve leti ne ubogajo več! Kljub vsemu pa noče od hiše. »Saj če bom šla jaz od hiše,« pravi, »bo šla tudi kravica iz hleva.« In kam bodo šle njene muce?

Da bo mladima v napoto, se boji Francka, ta mlada pa si jo tako želita v svojem domu v Begunjah, kjer bo zagotovo za mamo najboljše poskrbljeno. Toda ... Kako je že zapisal naš poet?

V življenje trnja, a cvetje na grob! Kaj ne bi bilo bolje za vse Francke in ljudi tega sveta ravno narobe prav. Zatorej sadite raje v življenje cvetic, a trnje shranite za grobove!

Da upanje umira zadnje, sem zapisal v naslovu! Prav sem napisal, kajti upanje v Francki še živi, je del nje same, je del njenega vsakdana. In z upanjem v srcu in zaupanjem v ljudi živi Francka Šuligoj z Bočkovega že skoraj devet desetletij. Da bi jih še veliko!

Tone Urbas

Antonija Drobnič 90-letnica

»Daleč se ne hodi ženit ...«

LETA 2004 SLAVIJO ZAVIDLJIVO STAROST 90 LET KAR TRI BLOČANKE: ANTONIJA DROBNIČ, MARIJA MRAMOR IN NEŽA STRLE.

V spomladanski številki Bloškega koraka vam predstavljamo Antonijo Drobnič, ki je bila rojena 22. 2. 1914 in stanuje v domu za upokojence v Loki pri Zidanem Mostu. V okviru Rdečega križa smo jo obiskali in ji izročili čestitke ter skromno darilo.

Antonijo Drobnič smo obiskali dan pred njenim 90. rojstnim dnevom v domu za ostarele, kjer je že tri leta. Na vprašanje, zakaj se je odpravila v dom tako daleč, nam je povedala, da je bil njen sin v Radečah, kraj nedaleč od Loke, zato je šla v ta dom, ker je bilo blizu za obiskovanje. Že takoj je imela občutek, kot da je prišla v drugo državo. Drugi ljudje, drugačna govorica, drugačna hrana. Slednja je sicer kar dobra, pravi, vendar tu še nikoli ni jedla bloške kolerade. Te si najbolj želi. Tudi je premalo »kisle« hrane. Pogreša zelje, repo. Nič kaj prijazno ni biti tako daleč od doma. Želi si, da bi bil kakšen dom za ostarele doma, na Blokah. Tja bi šla takoj. Meni, da bi šlo veliko ljudi raje v dom, če bi bil ta bliže domu, saj je vsak navezan na domači kraj, seliti se na starost pa ni ravno najlažje. Sedaj ji je edina vez z domom Bloški korak, ki ga rada prebira. Mnogokrat bi šla rada domov, a ne more, ker se boji biti sama v hiši v Ravniku, v

domu pa tudi ni nikogar iz naših krajev, s komer bi se lahko pogovarjala o domačih rečeh. »Najraje

Antonija Drobnič

bi bila doma, četudi bi jedla samo krompir v župi. Samota ubija človeka.«

Poročila se je leta 1938, a je mož kmalu umrl na Rabu. V smehu je dejala, da se dandanes ni za ženiti, ker je težko najti dobrega človeka. »Daleč se ne hodi nikdar ženit, to sem slišala že v mladosti. Moj sin je šel sem na Štajersko, ampak to ni dobro.«

Rada se spominja mladosti, ko so se ob večerih dobivali in igrali karte. Velikokrat je šla v Cerknico s šolskim avtobusom, včasih tudi po dvakrat na dan. Poleti je rada kosila, ker je imela dobro koso. Pasla je krave, imela pa je tudi enega vola, ki je bil tako zleht, da ga je lahko v kaj prepričala samo tako, da mu je vrgla kamen. Na koncu se je je že tako navadil, da se je samo sklonila, da bo pobrala kamen, pa se je umiril. »Služila sem na Gorenjskem, v Vrbi, kjer je bil rojen Prešeren.« Pravi, da je bilo na Gorenjskem boljše življenje. Bile so že tovarne, zemlja je bolje obrodila. Spomni se, da je bila pri nekem kmetu na žernadi in je dobila tako plačilo za en dan, da si je lahko kupila nove čevlje.

Na koncu nam je pokazala še svojo sobo v domu, v kateri je sama. Dom so obnovili pred kratkim in je zelo lepo urejen. A vseeno: »Mnogokrat ponoči premišljam, kje je danes kdo iz naše vasi. Nekateri so že pomrli, drugi so po domovih.«

Antonijo smo obiskali: Simon Korenjak, Miha Knavs, Marica Zgonc, Anton Križ in Franc Pakiž

Amalija Metlika

Kraševčeva Malka iz Metulj

JE IZREDNO ZANIMIVA GOSPA, POLNA ŽIVLJENJA. PRI SVOJIH 70 LETIH SE ŠE VEDNO NE USTRAŠI ZAPELJATI SVOJEGA AVTOMOBILA NA CESTO. VSAK DAN POSEBEJ ZAJAME Z VELIKO ŽLICO IN ČE JO VPRAŠAŠ, KAJ JE SKRIVNOST DOLGEGA ŽIVLJENJA, TE LE ČUDNO POGLEDA IN REČE: »KAJ PA TO MENE SPRAŠUJEŠ, ŽENSKESMO PROGRAMIRANE ZA 120 LET ŽIVLJENJA IN JAZ SEM LE MALO ČEZ POLOVICO TEGA. VPRAŠAJ ME TO, KO BOM DOPOLNILA 100 LET.«

Malka ali Malči kot jo je preimenoval njen mož, ker so pri njem doma imeli kravo Malko in je ni hotel klicati s tem imenom, je svoje otroštvo preživela v Metuljah, za katere pravi, da so

S to odločitvijo si je spremenila življenje. Čeprav so doma oklevali, ker so se bali zanjo, so se le omeščali, saj ena od štirih deklet naj bi pa le odšla od doma. Veliko podporo pri odločitvi je dal njen stric, očetov brat, Jurij Palčič, ki je delal na pošti in se ga starejši Bločani zagotovo še spominjajo.

Končno je prišel čas odhoda in Jurij je spremljal dekleti. Malka se ne spominja, kako so prišli do Ljubljane, se pa dobro spominja svoje prve vožnje z vlakom proti Novemu mestu. Ko so prišli do tam, so izstopili na postaji Kandija in le stric je potem vedel, kam morajo. Nekaj časa so hodili in končno prišli do večje stavbe, kjer se je stric ustavil. Živo se ga spominja, kako je tam stal v svoji črni pelerini, pokazal z roko na stavbo in dejal: »Tu v klostru bosta pa stanovali.« Šele ko so ju sprejeli v stavbo, ju je zagrabil strah. Nastanili so ju v kapeli, spremenjeni v bivali prostor. Ob straneh, v prezbiteriju in na koru pa so bili pogradi. Vse svete podobe so bile odstranjene, tako da ni nič spominjalo na kapelo. Takrat je prvič zajokala in kar ni in ni se mogla potolažiti. Če bi mogla, bi zbežala domov, toda stric je že odšel in ni ji preostalo drugega, kot da ostane.

Do šole je morala vsak dan hoditi peš kake pol ure. Spominja se, da je bilo še kar lepo, le kloster, kjer je živela, ji ni bil po godu. Kot mlado dekle ni ravno veliko hodila po zabavah in tudi domov ni šla med vikendi, zato je, ko je imela čas, dostikrat hodila na grob Primicove Julije, kjer je bilo, kot se spominja, tako lepo. Po končanem pripravljalnem tečaju se je morala naprej vpisati v šolo v Novem mestu, čeprav si je želela iti v Ljubljano. Čez eno leto pa se ji je ponudila priložnost, da se vpiše v Ljubljano in želja se ji je izpolnila. Stanovala je v Domu Anice Černejeve, kjer so bili pogoji za življenje neprimerno boljši od klostra, le tople vode je neprestano zmanjkovalo. Tudi tu ni bilo veliko zabave, le sem in tja je včasih ušla iz doma na kakšen ples. Pogrešala je dom, venar se je vračala le redko saj so bile prometne zveze slabe pa tudi denarja ni bilo. Ene poti domov pa ne bo nikoli pozabila. Nekega dne okrog velike noči sta z Brono prišli do Rakeka z vlakom, potem pa, ker ni bilo prevoza, sta do doma pešali. Ko je Malči prišla domov, je imela noge vse ožuljene, tako da si je morala doma ves čas zdraviti noge.

Junija leta 1953 je maturirala in to je nadvse osrečilo vse domače. Stric Jurij pa je bil ponosen kot nihče drug, saj je z njegovo podporo njegova

nečakinja postala učiteljica, kar je bilo takrat zelo ugleden in iskan poklic. Svoje zadnje počitnice je preživela v Metuljah in kot se spominja, je bilo zelo lepo. Seveda je bilo potrebno trdo delati, saj je bila kmetija velika, so pa pod maminim vodstvom dekleta postorile vse, kar je bilo potrebno.

Konec meseca avgusta je dobila pismo. Sedela je pred hišo, ko ga je odprla in na velikem belem

Okolico doma Malki krasijo umetelni izdelki idilična vas, še dandanes zanjo najlepša vas na Blokah.

Rojena je bila kot najmlajša, četrto dekle v družini, njen oče je bil takrat star že 57 let, mati pa 41, kar je bilo za tiste čase kar pozno za otroke. Njeno otroštvo je bilo brezskrbno in razigrano, le v hudih zimah je bilo naporno iti v šolo, a ker je bila zelo zavzeta za izobrazbo, je tudi to ni ustavilo. Spominja se dveh grozljivih dogodkov iz otroštva. Ko je bila stara 10 let, je bila zaradi vojne vas požgana in je tudi njim zgorela hiša in gospodarsko poslopje, tako da so morali takrat spat pod milim nebom. Drugi dogodek pa je bil, ko ji je umrl oče, tako da so doma ostale le ženske mati Marjeta in sestre Mima, Francka, Pepca in seveda komaj 12-letna Malka.

Osnovno šolo je Malči obiskovala v Novi vasi, na kar ima zelo lepe spomine. Zelo dobro se ji je vtisnilo v spomin, da je konec osmega razreda v razred stopil ravnatelj Franc Čebihin in povedal, da išče nekaj deklet, ki bi želele postati učiteljice. Marsikatera bi rada postala učiteljica, toda po daljšem pogovoru z ravnateljem so spoznale, da bo pot do učiteljice težka. V Novem mestu so takrat hoteli odpreti učiteljske in so tako po vsej Sloveniji iskali kandidate za vpis na pripravljalni tečaj za vpis na učiteljske. V Novi vasi sta se za ta korak takrat odločili le dve dekleti, Malka in Brona Ivančič s Hudega Vrha.

Malkini prti krasijo oltarje v Metuljah, pri Sv. Trojici, pri Sv. Urhu in še kje

papirju je bilo zapisano: »Dekret. Dodeljeni ste v Movraš v Istro.« »Primorska, Primorska!« je zaklicala Malka. Naenkrat se je okrog nje nabralo nekaj Metuljk in ena je dejala: »Primorska, uboga reva.« Malči jo vpraša zakaj. Ona pa odvrne: »Primorci so hinavci.« To je ni potrlo in kmalu je navdušena odšla na pot. V Divači je srečala še prijateljico Rezko, ki je bila dodeljena v isti kraj. Skupaj sta z vlakom prišli do Rakitovca, od tam pa se jima ni niti sanjalo kam naprej. Na srečo je bil na postaji miličnik, ki ju je usmeril proti Movrašu.

Kamnita pot je bila dolga in strma, okrog in okrog pa le brinje in bori. Sredi poti sta se ustavili in začeli jokati, toda vedeli sta, da morata naprej. Končno sta zagledali vas, kjer so ju vaščani že pričakovali in jima pripravili lep sprejem. Dobri in pošteni ljudje so bili v vasi, le njihova slovenščina je bila zelo čudna, pomešana z italijanščino. Le malo jih je razumela, kaj ji govori. Šele ko so ji otroci v šoli razložili pomen nekaterih besed, je bilo lažje. V vasi je bila nastanjena pri štiričlanski družini. Za hišo so imeli velik vrt, poln najrazličnejšega sadja, ki si ga lahko jedel, kadarkoli in kolikor si mogel, tako da pomanjkanja ni bilo. Kmalu so začeli s poukom. Celo demonstracij za cono A in cono B se je udeležila z učenci, njeno bivanje v Movrašu pa ni bilo dolgotrajno. Že čez dva meseca jo je

Evropa skozi kulturo in šport

NACIONALNI ODBOR »EVROPA V ŠOLI« JE LETOS ŽE PETIČ PRIPRAVIL LITERARNI, LIKOVNI IN FOTOGRAFSKI NATEČAJ; TOKRAT NA TEMO, KI JE POVEZANA S ŠPORTOM IN KULTURO. LETO 2004 JE NAMREČ OLIMPIJSKO LETO IN ŠPORT BO POSTAL SVOJEVRSTNA GOVORICA MLADIH IN VSEH, KI SE ZAVEDAJO POMEMBNOСТИ GIBANJA.

Natečaj poteka pod pokroviteljstvom Sveta Evrope, Evropske unije ter Evropske kulturne fundacije že od leta 1953. Lansko šolsko leto so prvič sodelovali tudi učenci naše šole in se s svojimi literarnimi in fotografskimi izdelki uvrstili na zaključno prireditev, ki je bila v Slovenskem narodnem gledališču v Mariboru. S fotografijami bloških mostov sta bila prepričljiva sedmošolca Jurij Turk in Jure Žnidaršič, z literarnim izdelkom pa je navdušila četrtošolka Andreja Intihar. Na podelitvi priznanj smo srečali tudi bivšega učenca naše šole, sedaj že maturanta, Roka Žgajnarja, ki je za svojo fotografijo prejel drugo nagrado in bil nagrajen z udeležbo na mednarodnem taboru na Poljskem.

Tudi letos smo v »boj« poslali pet literarnih izdelkov. O njihovih uvrstitvah bomo poročali v kateri izmed naslednjih števil, tokrat pa vam predstavljamo nekaj razmišljanj o športu.

NA ZMAGOVALNIH STOPNIČKAH

Že od malih nog sem si želel smučati. Prve smučke sem dobil,

ko sem bil star šest let. Ker pa zna tudi moj oči smučati, me je kar on naučil smučarskih veščin. Učiti sem se začel kar pred hišo, v takoiimenovani »podškarpici«. Hitro sem osvojil osnovne drže na smučeh, zato sva se z očijem podala na bližnji Piškovec. Smučanje mi je šlo zelo dobro, zato me je oči vpisal v smučarski klub. Tako sem začel tekmovali na različnih smučiščih v okolici. Na eni izmed tekem, ki se je odvijala v Starem trgu pri Ložu sem se še posebej dobro odrezal. Bilo je zelo napeto, proga je bila zelo ledena, bilo je veliko gledalcev in seveda tudi tekmovalcev. Pred nastopom sem imel veliko tremo. Skoraj sem preslišal glas štarterja in že sem zdrvel po progi. Sploh se nisem dobro zavedal, že sem zagledal cilj pred seboj. Šele sedaj sem spoznal, da sem odpeljal progo, ki je bila za nekatere usodna in so morali odstopiti. Še preden sem si odpel smuč, je bil že pri meni oči, ki mi je povedal, da sem od vseh nastopajočih v svoji kategoriji najboljši. Sploh nisem mogel verjeti, da se je to res zgodilo. Komaj sem čakal, da se je tekma končala in da sem prejel medaljo. Ko sem zaslišal svoje ime, sem kot blisk skočil na zmagovalno stopnico. Bil sem presrečen in

ponosen. To je bila moja prva zlata kolajna, ki je ne bom nikoli pozabil. Tekmoval sem še naprej, vendar zlate kolajne nisem več prejel.

Klemen Rot, 7. c

ŠPORT-SIMBOL PRIJATELJSTVA

Zelo rad imam šport, kot je npr. košarka, nogomet ali odbojka ... Tudi ribolov je šport in zelo rad ribarim. Prijavil sem se v Ribiško družino Cerknica, kjer prirejajo tekmovanja in ribolov za učenje. Po pošti sem dobil vabilo na tekmovalništvo na Bloškem jezeru. Moja štartna številka je bila pet. Postavil sem se na svoje mesto in začel loviti ribe. Tekmovalništvo je trajalo 2-3 ure. Nisem lovil tako velikih rib kot drugi, ampak samo majhne. Ko je bilo tekmovalništvo konec, sem videl, da imam veliko več rib kot drugi. Učitelj je ribe stehal. Bil sem zelo vesel, ker sem bil drugi. Čestital sem zmagovalcu, on pa meni. Zelo se razumemo med seboj in uživamo v ribolovu. Ribolov se mi zdi prijateljski šport.

Dejan Beroš, 7. c

ŠPORT MI POMENI

Poznamo veliko različnih športov, ki se odvijajo na različnih podlagah npr. na vodi, ledu, mivki, snegu, na igriščih, v dvoranah ...

Moja najljubša športa sta nogomet in košarka. Pri urah telovadbe največkrat igramo košarko. Tudi naša šola sodeluje v košarkarski ligi.

Preko televizijskega sprejemnika zelo rad spremljam vsakovrstna tekmovanja oz. prenose. Doma imam veliko dvorišče, kjer imam koš. Če le more, se košarki pridruži še oči in sestra. Šport mi veliko pomeni, saj se zavedam, kako se je v današnjem času zdravo pregibati oz. razbremeniti možgane od drugih obveznosti.

Pri igri se sprostim in potem lažje začnem vsako delo. Navdušen sem, da je v Sloveniji veliko mladih obetavnih športnikov, ki bodo

v prihodnje zastopali Slovenijo na različnih tekmovanjih doma in po svetu.

Martin Korošec, 7. c

SPOZNALA SEM NOVO ŠPORT

Vedno sem uživala v igranju košarke. Enkrat pa sem si mislila: »Zakaj bi samo tekala po parketu gor in dol, zakaj bi krila nasprotnike, zakaj ne bi poizkusila kakšen samostojen šport, kjer si sam odgovoren za svoj uspeh, kjer te ne kritizirajo vsakič, ko narediš napako!« Vedno sem se ozirala na mlajšega brata, kako igra nogomet, kako uživa v njem ..., kot sem sama včasih pri košarki. Vedela sem, da je moj dedek, ko je bil še mlad, treniral teke, a mene takrat ta šport še ni zanimal. Tudi moj oči trenira teke in tudi brat se je navdušil ... Ko je imel brat trening v šoli, mi je rekel, če bi šla z njim. Obotavljala sem se, a sem vseeno šla. Opazovala sem ga, kako se lahkotno pelje na smučeh, gledala sem in gledala, dokler se nisem malo bolj zamislila. Dedi, očka, brat ... zakaj ne bi še jaz? Sklenila sem, da bom vprašala trenerja, če bi tudi jaz lahko poskusila. Nič ni imel proti. Obula sem čevlje in odšla do proge, kjer sem si zapela smuč ... Imela sem občutek, kot da sem že celo življenje na smučeh. Trener je zelo prijazen, a trening, trening je bil precej naporen. Odšli smo domov. Po treh tednih me je tek tako prevzel, da sem se odločila, da bom začela resno trenirati. Priznam, velikokrat se mi ni ljubilo na trening, a sem nekako »speljala« skozi. Oči mi je velikokrat govoril, da so pri vsaki stvari padci in vzponi. To mi je nekako dajalo moč, da nisem »zabušavala« doma. Fino je tudi to, da imamo tekaške proge, kjer treniramo skoraj vsak dan. Brat je v tekaškem klubu, vendar jaz nisem, saj mislim, da nisem še dovolj dobra. Bom pa počakala še eno leto.

Verjetno ste izvedeli, kateri šport sem spoznala in mi je še zmerom všeč. Imam svojo vzornico, ki je seveda tekačica. Zelo si želim, da bi bila tako dobra kot ona. Vendar pa mislim, da se bom morala za to še zelo potruditi.

Urška Kandare, 7. c

Uredila Jerneja Kovšca

obiskala načelnica za šolstvo Ida Getz in predlagala Malči, da gre na novo delovno mesto v Prešnico, kjer potrebujejo novo učiteljico. Tja je odšla že naslednji dan, saj je vedela, da bo tam še boljše.

Kmalu je v Prešnici spoznala Primorca, postavnega in izobraženega fanta. »Tako je bil lep,« se spominja. Večino časa je živel v Italiji, zato so ga klicali Stankino, drugače mu je bilo ime Stanko. Kmalu je Malka postala Malči Metlika in začela lepše življenje. Rodil se jima je sin Aleksander, čez dobra tri leta pa še sin Peter. Od tedaj pa do upokojitve je Malči učila v osnovni šoli v Hrpeljah. Družina je srečno živela v hiši, ki sta jo z možem zgradila na Klancu pri Kozini.

Žal sedaj živi v tej hiši sama, mož ji je pred nekaj leti umrl, sinova pa sta šla na svoje. Samoto si preganja z delom, najrajši ureja okolico hiše in ogromen vrt za njo, pozimi pa izdeluje čudovite prte z rešiljami. Rada prebira tudi Bloški korak, ki ga dobiva po pošti. Med prebiranjem člankov vidi, in to jo zelo veseli, da Bloke napredujejo in korakajo z velikimi koraki.

Za dobro kondicijo skrbi s sprehodi, saj vsak dan prehodi 3 do 4 kilometre. Še rajši pa se poda na kakšen izlet, najrajši na Bloke, k žlahti na obisk. Zadal si je cilj, da bo prepešala vse Bloke in jih dodobra spoznala, saj kot mlado dekle, ki je odšlo z doma, ni imela te priložnosti in marsikaj se je v tem času spremenilo.

Matej Kljun

Turistična vzgoja – izbirni predmet v devetletni osnovni šoli

V letošnjem šolskem letu smo tudi pri nas na Blokah prvič v praksi poskusili z izvedbo izbirnih predmetov v sedmem razredu devetletne osnovne šole. Eden izmed izbirnih predmetov je bil tudi pred-

Kulturna dediščina Blok - oblikovali učenci turistične vzgoje

met turistična vzgoja. Zanj se je ob začetku šolskega leta odločilo 15 učencev, kar je polovica od vseh, ki obiskujejo sedmi razred devetletne šole.

Priprava programa za poučevanje predmeta je zame predstavljala velik strokovni izziv, saj je v celoti prepuščena učitelju, ki predmet poučuje. Osnovno vodilo pri izbiri vsebin mi je bila misel, da morajo mladi ljudje najprej dobro poznati svojo domačo pokrajino, ker jo bodo le tako cenili in jo znali dostojno predstaviti tudi drugim. Da bi

čim bolje zasledovala to ciljsem se z učenci ustavila ob dediščini, ki nam je tako blizu, da jo skoraj več ne opazimo. Pozornost smo namenili starim domačijam, vhodnim portalom, preprostemu orodju in naravni dediščini ... Učenci so spoznali osnove dokumentiranja zbranega gradiva in predstavljanja dediščine.

Vsi učenci so se najbolj veselili dela na terenu. Obiskali smo Križno jamo in pridno zbirali podatke iz domačega okolja. Sedaj komaj čakamo, da se umakne sneg, saj nas večji del terenskega dela še čaka.

Z anketo med učenci o pričakovanjih, vsebini in obsegu izbirnega predmeta turistična vzgoja so učenci zagotavljali, da bi se ponovno odločili za ta predmet, da jim ni predstavljal velike dodatne obremenitve, ampak so se pri njem sprostiti. Predvsem ob delu na terenu, oblikovanju v glinamolu in risanju. Tako mnenje učencev mi je bilo v veliko olajšanje ob kopici mnenj v javnosti, ki izbirnim predmetom nalagajo breme preobremenjenosti učencev s šolskim delom. Morda je vzrok temu to, da so nekateri programi v izbirnih predmetih preveč storilnostno naravnani ali pa so otroci skupaj s starši izbrali predmete, ki presegajo sposobnosti otrok in zahtevajo veliko miselne aktivnosti otrok.

Učiteljica Andreja Mestek

Učenci turistične vzgoje 7.r. devetletne OŠ

Bloški smučarski teki malce drugače

Ni malo tekačev iz bližnje in daljne okolice, ki so bili v zadnjih letih stalni obiskovalci tekaških prog na Blokah. Seveda to ni presenetljivo, saj je pretežna večina teh uživala v tradicionalnih bloških smučarskih tekih in so iskali prvo priložnost, da se vrnejo na planoto ter uživajo v lepoti pokrajine in urejenih tekaških progah.

Ravno to je privabilo tudi gospoda Viktorja Brezovška iz Ljubljane, ki je to zimo prevzel skrb za podmladek smučarjev tekačev na Blokah (»oh, spet ti Ljubljančani«!).

Profesionalne oči gospoda Viktorja so bloško tekanje videle drugače. Hitro

goriji starejših deklic, Luka Kandare – 1. mesto v kategoriji mlajših dečkov, Jure Žurga – 2. mesto v kategoriji mlajših dečkov

Dane pri Ribnici: – Urška Kandare – 2. mesto v kategoriji starejših deklic

Rezultati Luke Kandareta in Jureta Žurge so bili opazni. Njuna nadarjenost je potrebna sistematičnega dela, ki ga lahko nudi samo športni klub. Tako sta bila oba sprejeta v TK Olimpija, kjer je gospod Viktor pomožni trener. Seveda se poraja vprašanje, zakaj ni na Blokah tekaškega kluba (!).

Mladi aduti s trenerjem Viktorjem Brezovškom

je vzpostavil stike z domačini in zbral »četico« mladih, teka željnih fantov in deklet. Verjetno se je spraševal zakaj Bloke kot zibelka smučanja in v novjšem času uspešno organiziranih smučarskih tekov, capljajo za ostalimi smučarskimi kraji in nimajo organiziranega smučarskega teka. Odgovor si je našel kar sam. Postal trener podmladka smučarjev tekačev in tekačic na Blokah. Njegova pripravljenost in zagnanost je še kako dobrodošla za prebujanje nekoliko drugačnega – strokovnega teka.

Tako je dvanajst otrok OŠ Tone Šraj – Aljoša pod njegovim vodstvom v letošnji zimi začelo trenirati. Zavzetost delo in strokovno vodstvo je dalo rezultate:

Bloški teki: Urška Kandare – 2. mesto v kategoriji starejših deklic

Teki v Loški dolini: Lara Milavec – 3. mesto v kategoriji mlajših deklic, Urška Kandare – 2. mesto v kate-

Sledile so tekme: Areh, Rateče, Pokljuka, meddržavna, na Platku.

Prvi uspeh dela v klubu se je pokazal na državnem prvenstvu v štafeti na Vojskem nad Idrijo. Luka, Rok in Gašper so osvojili 3. mesto v kategoriji mlajši dečki.

Uspehi so se nadaljevali:

Tek na tekaški progi SK Olimpija v Preski pri Medvodah: Jure Žurga – 1. mesto v kategoriji cicibanov, Luka Kandare – 4. mesto v kategoriji mlajših dečkov.

Tradicionalni božični tek v Hotedrščici: Urška Kandare – 2. mesto v kategoriji starejših deklic, Luka Kandare – 2. mesto v kategoriji mlajših dečkov, Jure Žurga – 4. mesto v kategoriji mlajših dečkov

Najmlajša in tudi uspešna udeleženka teka je bila naša Lara Milavec.

Nadaljevanje na strani 17

Velikonočni prazniki

Velikonočni prazniki so že po sami naravi zelo lepi, ker se odvijajo v začetku lepega pomladanskega časa, ko je dolga mrzla zima za nami in se v vsej naravi prebujajo življenje zaradi vse večje toplote žarkov sonca, ki ljubeče svetijo nanjo.

Velikonočno praznovanje ima svoj začetek že v pripravi in sicer od pepelnične srede naprej, ko se v postnem času človek kristjan za svoje duhovno in telesno dobro odreka odvečnim ali celo škodljivim stvarjem zato, da se bo bolj našel sam v sebi in v globini srca zaznal Boga. Gotovo je treba stvari osmisliti in duhovno ovrednotiti. Če si strasten kadilec ali se preveč vdajaš alkoholu ali hodiš podnevi in ponoči v shrambo in poješ vse, kar ti pride pod roko, slej ko prej prideš do spoznanja, da tako ne moreš naprej. Končno ti tudi zdravnik hitro to pove, ko ti postavi jasno diagnozo. Tako lahko osmisliš post v hrani in več gibanja za svoje telesno zdravje. To je telesna raven. So pa še druge skušnjave: preživeti svoj najboljši čas nenehno pri televiziji, na zabavah, po gostilnah ... Kaj imaš končno od vsega tega drugega kot načete odnose v družini in v globini srca nezadovoljstvo nad samim seboj? Obstaja drugi razlog, ki je veliko bolj pomemben od telesne ravni: duhovno ovrednotiti post kot odpoved različnim stvarjem z namenom sprave z Bogom (zdrava pokora za storjene grehe) in duhovni dar Bogu za različne dobre človekove namene. Sicer je Jezus jasno rekel: »Usmiljenja hočem in ne daritve!« Ta stavek nas opozarja, da ni dovolj opraviti vse velikonočne obrede in ponosno stopati pod banderami v procesiji, pri tem pa ostati sprt z žlahtnikom, sosedom ali sodelavcem in se ne potruditi dovolj v srcu usmiljenja za prijateljstvo, razumevanje in mir.

Vsak cerkveni praznik ima svoj pomen, še posebej veliko tridnevje. Poskušajmo v tem najti naše življenje, hrepenenja in razočaranja, vzpone in padce, radosti in bolečine. Na veliki četrtek je Jezus postavil sveto evharistijo in apostole posvetil v mašnike in ta dan je potil krvavi pot v vrtu Getsemani in bil izdan. V tem dnevu poskušajmo prepoznati naše lastno stanje, da se zavedamo svojih ran, prizadetosti, skrbi in težav, ki jih morda težko obvladamo in negativno vplivajo na nas in na druge zaradi naše neodrešenosti.

Na veliki petek je bil Jezus strahotno bičan, vlekel je križ do Kalvarije in bil križan. Ta dan nas vabi, da se v svojem življenju borimo! Nikdar, res nikdar ne »vrzimo puške v korožo, ampak naredimo vse, kar je v naši moči, da izidemo iz skrbi, padcev, težav in razočaranj vedno močnejši kot zmagovalci nad samim seboj.

Na veliko soboto je Jezus počival v grobu. Simbolično za naše življenje to pomeni čas upanja, ko morda na zunaj doživimo človeški poraz, v srcu pa se poraja tiho in vztrajno upanje, da bo še vse dobro in boljše in lepše! Ne se smiliti sam sebi ali iskati v drugih razloge za lastno nesrečo, ampak se ozri v globino lastne duše in veruj, da vsaka tema izgine v hipu, ko pride luč. In ta luč je Jezus Kristus!

In končno pride dan vstajenja! Mrtvi vstane! Velikonočna nedelja! Vse, skozi kar sem prej stopal v življenju, sedaj dobi dokončen smisel! Ko zreš nazaj v preteklost, globlje dojemaš, da te vodi nevidna roka ljubečega Boga! Zato ni nikdar nobena težava razlog za smrt, ampak za življenje!

Kje se nahajamo? Velikonočno tridnevje se simbolično vsak dan odvija v našem življenju. Po Kristusu, ki je prehodil to pot in v njem prepoznavamo tudi lastno, bo naše življenje lepše in bolj izpolnjeno.

Vsem želim blagoslovljene velikonočne praznike!

Lojze Hostnik

Cerkev sv. Filipa in Jakoba v Ravnah

P

o prepričanju popisovalcev bloških podružnic se cerkev v Ravnah omenja kot prva med vsemi sedanjimi podružnicami – že leta 1422, in sicer v pismu tedanjega starotrškega župnika, ki je bil poprej župnik na Blokah, Jurija Vernekarja (ali Bernekarja) ter njegovega brata Jakoba glede neke njune kmetije na Volčjem. G. Branko Zadnik pa je trdil, da je v ribniškem arhivu najti še starejši datum, okoli 1300 – in da je prvotno bila cerkev posvečena sv. Florjanu, stala pa naj bi nekje drugje, ne tam kot sedanja cerkev.

s pripombo, da Ravne spadajo pod Bloke. Za leto 1852 je račune napravil bloški župnik Matija Erzar.

Dne 13. oktobra 1850 v bloški oznanilni knjigi piše: »V' zhetertik bodo Sodershki fajmoshter v' Ravnah bero pobirali.« Iz tega se vidi, da so Ravne nekaj časa spadale tudi pod vikariat Sodražica, kar potrjuje tudi Anton Skubic v Zgodovini Ribnice in ribniške pokrajine (Buenos Aires, 1976). Na zahtevo cesarice Marije Terezije leta 1749 so iz Ribnice predlagali delitev prevelike župnije (iz Raven do Ribnice je bilo kar 6 ur hoda). 1753 so Ravne vključili v vikariat Sodražica. 1782, v okviru reform Jožefa II., so spet razmišljali o reformi cerkvene uprave – Ravne so tedaj z 32 družinami in 182 dušami namenili Gori. Ravne so tedaj bile pripravljene imeti celo svoje pokopališče v vasi. (Prim. Skubic, str. 62–83.)

Današnja cerkev v Ravnah je nekoliko zaokrožena baročna stavba z visokim zvonikom (do vrha meri menda kar 22 m; ocena g. Makovca). Vhod je izpod zvonika, ki je na vse strani kolonasto odprt. Nad vrati je letnica 1658. Kdaj je bila sedanja cerkev zidana, se ne ve, tudi mojster ni znan. Po slogu in zidavi je podobna cerkvi na Runarskem, ta pa je bila zidana v 17. stoletju. Po malem je podobna celo cerkvi pri Novi Štifti. Pri obnovi leta 1983 je bilo tudi videti, da je prezbiterij del starejšega datuma kot preostalo zidovje: drugačen kamen, drugačen način zidave, našla so se polkrožna zazidana okna, po stenah so bili vidni ostanki slikarj.

Sedanji oltarji so baročni – umetnik pa ni znan. Ob prenavljanju 1983 si je cerkev ogledal tudi umetn. zgodovinar dr. Zadnikar in postavil domnevo, da glavni oltar izvira iz 18. stoletja. Na knjigi sv. Vincencija na desnem stranskem oltarju je letnica 1888 – verjetno so bili tedaj obnovljeni. V glavnem oltarju, ki je visok kar 6 m, širok pa 3 m, v tronu stojita sv. Filip in Jakob s svojimi znaki. Na oltarju so še enako veliki kipi štirih apostolov. Od leve proti desni: sv. Andrej s poševnim križem, sv. Peter s ključmi in knjigo, sv. Pavel z mečem in knjigo in sv. Matija s knjigo in sekiro. V oltarnem ovršju je kiparsko upodobljena sv. Trojica: Jezus, Bog Oče, sv. Duh kot golob. Pod njimi je zemeljska krogla, na kateri stoji križ. Na vsaki strani sv. Trojice kleči po en svetniški duhovnik: levi je sv. Ignacij Lojolski, desni pa sv. Frančišek Ksaverij. Njuni svetniški znaki so odpadli (verjetno zaradi črvivosti).

Stranska oltarja sta oblikovno povsem enaka. Miza je zidana, drugo je leseno. Levi je posvečen Materi Božji. V tronu je kip Marije s krono in Detetom v naročju. Levo od nje je sv. Uršula z mečem v levi, v desni je nekoč držala palmo, desno je sv. Notburga s srpom nad seboj ter hlebom in žitom v roki. Nad Marijo je še kipec sv. Jožefa.

Cerkev v Ravnah

Valvazor omenja to cerkev med podružnicami ribniške župnije; v drugem zvezku, v 8. knjigi, je na str. 796 pod tekočo številko XII navedena cerkev »SS. Philippi und Jacobu zu Raune mit zween Altären: SS. Philippi Jacobi und S. Bartholomaei«. Valvazor je torej zapisal, da ima cerkev dva oltarja, sv. Filipa in Jakoba ter sv. Jerneja.

Cerkvenopravno so Ravne pripadle bloški fari šele 1851 ali 1852, čeprav je v dušnopastirskem smislu vas vedno spadala bolj k Blokam. Za leto 1851 je 6. 3. 1852 cerkvene račune napravil še ribniški župnik in dekan Ignacij Holzapfel, a že

Desni oltar je posvečen sv. Jerneju, tudi apostolu (skupaj jih je torej v Ravnah kar 7). Upodobljen je z nožem v roki. Desno od njega je verjetno sv. Vincencij v mašnem plašču, z biretom na glavi in knjigo v roki. Na knjigi je napisano: »Ta molitev v nebesa pomaga«. Poleg je že omenjena letnica 1888. Ob svetniku kleči ubožček. Desno je verjetno sv. Frančišek Asiški. Poleg njega je Križani, ki k Frančišku steguje roko. Da gre za ta svetnika, lahko sklepamo iz znakov ob njiju. Tradicija v Ravnah namreč pravi, da sta to sv. Valentin in Peregrin. Nad sv. Jernejem je kipec sv. Izidorja.

Cerkev ima 14 umetniških slik križevega pota, oljnatih na platno. Slike so bile do 1888 pri Novi Štifti. Ko so tam napravili nove podobe, je Marija Benčina iz Loškega Potoka darovala za novi križev pot precejšnjo vsoto denarja in si za svoj dar izgovorila stari križev pot ter ga darovala cerkvi v Ravnah. V ravensko cerkev je bil postavljen in blagoslovljen 14. oktobra 1888 (prim. A. Skubic in F. Trdan: Nova Štifta, 1941, str. 110).

Umetniška je tudi oltarna slika apostolov Filipa in Jakoba. Gre za lepo baročno umetnino, po mnenju dr. E. Cevca »solidno delo s konca 18. stoletja«. Avtor ni znan. Slika je bila 1991 obnovljena in obešena v glavni oltar, tako da sedaj zapira pogled na kipa obeh patronov.

Glavni oltar sv. Filipa in Jakoba

Slika na banderu je Bradaškova iz leta 1939. Na eni strani je Marija Pomagaj (brez krone) z Jezuškom v oblakih, pod Marijo so gorenjske planine, v ospredju neka cerkvica, prav

spredaj berač z berglo in palico ter tri druge osebe, verjetno mati, oče in sin. Na drugi strani sta Filip in Jakob, ki stojita ob vodi. Na sliki je napis »Bradaško 1939«.

V cerkvi je zidan kor, ki stoji na dveh kamnitih stebrih. Na enem je vklesana letnica 1839. Verjetno je bil kor tedaj postavljen.

V zvoniku sta dva jeklena zvonova, težka 355 in 635 kg, ulita sta bila na Jesenicah, veliki 1923. in mali 1926. leta, kakor je razvidno iz napisa na zvonovih.

V cerkvi visi lep steklen lestenec, ki je bil obnovljen 1984. leta. V neki mašni knjigi je bil do obnove shranjen originalni načrt zanj.

Na levi strani stoji lesena prižnica. Poslikana je z okraski, papeško krono, s ključi in knjigo z napisom: »Listi in Evangelium Lk 12, 22«. Nad prižnico je lesena streha, pod njo golobček, nad njo na podstavku Mojzes s tablama, pod njim pa v ovalnem okrasu napis: »Poslušajte božjo besedo«. Drugo okrasje je že precej uničeno zaradi črvivosti. Na ograji prižnice je pritrjena še roka, ki drži križ.

V stolpu so bili do obnove fasade 1983 še ostanki stolpne ure. Tedaj so zunanjo ploščevino s številkami zavrgli, kolesje pa dali v ogled za popravilo, vendar ure ni bilo mogoče več popraviti. Ob ureditvi električnega zvonjenja leta 2000 so uredili tudi bitje ure.

V zadnjem času je bila cerkev temeljito obnovljena 1983–1985, popleskana 1986, leta 2000 je dobila elektriko. Za žegnanje 1993 je bila blagoslovljena nova lesena oltarna miza, obrnjena proti ljudstvu. Relief, učenca z Jezusom v Emavsu, je delo Draga Koširja, rezbarskega mojstra iz Jelovca pri Sodražici.

Pripravi: F. Ivančič

Bloški teki 2004

Lepa in uspešna športna prireditev

SLOVENIJA JE SMUČARSKA DEŽELA. KLJUB SVOJI MAJHNOSTI IMA VSE, KAR IMAJO VELIKI. POLETI VELIKO SONCA, POZIMI PA SNEG. LETOS SMO GA IMELI NA BLOKAH ZOPET VELIKO. ZARADI MRZLIH IN PREDVSEM SNEŽENIH ZIM SE JE BLOŠKI ČLOVEK MORAL PRILAGODITI.

IZNAŠEL JE SMUČI, KI SO MU MNOGOKRAT LAJŠALE POT V DEBELEM SNEGU. »TEBI, STARI NA POL POZABLJENI BLOŠKI SMUČAR, V TVOJO ČAST BOMO PRIREJALI VSAKOLETNE SMUČARSE TEKE NA BLOKAH«.

TRADICIJA SE JE ZAČELA LETA 1975 IN SE Z MANJŠIMI PRESLEDKI NADALJUJE TUDI DANES.

Športno društvo Bloke je ob novi pošiljki snega sprožila vse postopke za izvedbo Bloških tekov. Zagazil je novi tlačilec, ki je pomembna pridobitev za Bloke. Vse to se je godilo 29. februar. Sneg pa je še kar padal. »Vrstili so se klici od vsepovsod, če bodo Bloški teki in vsi smo jim vztrajno zatrjevali, da tokrat nam ga pa ne more zagosti,« je dejal eden od organizatorjev. Prvič po dolgih letih se je zgodilo, da snega ni primanjkovalo, pač pa je bila težava, da je bilo snega preveč. Tisto noč, pred nedeljo, ko so bili Bloški teki, je zapadlo 25 centimetrov novega snega in dva tlačilca sta od četrte ure zjutraj utrjevala progo, da bi bili pogoji res enaki za vse. Pravo delo se je šele začelo. Počasi so prihajali avtomobili od vsepovsod. V telovadnici osnovne šole so zbirali prijave in okoli desete je imela prijavna služba največ dela. Napetost je naraščala in mnogi so bloški sneg preizkusili že prej. Točno ob enajstih je počila štartna pištola in štiristo tekmovalcev se je pognalo na 7 in 20-kilometrsko preizkušnjo. Številni gledalci so spodbujali tekmovalce, temperatura pa sta z zanimivim komentarjem dvigovala še napovedovalca, vsem znani Tone Urbas, ki prepozna vsakega nekdanjega tekmovalca in ga ošvrkne s kakšno prigodo, in mlajši Aleš Brlan, ki je letos debital na Bloških tekih. Le dobrih 20 minut po štartu je v cilj pritekel prvi tekmovalec, ki je opravil s krajšo progo. To je bil Jure Okršlar iz Medvod, ki nastopa za Olimpijo iz Ljubljane. Tudi dekleta niso zaostajala za njim in z dobro minuto zaostanka je v cilj prispela Teja Piškur iz Kranja, ki zastopa barve tamkajšnjega Merkurja. Nekaj dlje je bilo potrebno čakati na tekmovalce, ki so se podali na daljšo progo.

Proga na Blokah je zelo razgibana

Vmesni rezultati so govorili, da je v najboljšem položaju **Vasja Rupnik** (TSK Valkarton), ki je tudi prvi dosegel leteči cilj v Metuljah. V slabi uri je Rupnik, tudi lanskoletni zmagovalec, prišel v cilj v Novi vasi. Takoj po prečkanju ciljne črte je povedal: »Proga je dobro pripravljena, glede na to, da je veliko snega. Kaže, da je novi tlačilec zelo pripomogel k pripravi proge. S svojim tekom sem kar zadovoljen, saj sem svoj

Zmagovalec Vasja Rupnik ...

lanski rezultat še izboljšal. Upam, da bom naslednje leto še hitrejši, saj se nameravam vrniti, če bo le možnost.« Rupnik je svoje nasprotnike prehitel za štiri minute, odlično pa se je odrezala simpatična **Ines Hižar** (TSD Olimpija), ki je pritekla v cilj z odličnim časom in prehitela številne moške kolege. »Danes sem

se prvič udeležila Bloških tekov in sem zelo prijetno presenečena. Odlično pripravljena proga, vzdušje, kontrolne točke, navijači, okrepčevalnice na progi, vse je super. S svojim tekom in zmago sem zelo zadovoljna, zelo mi je všeč tudi moj doseženi čas in počutje na progi. Na Bloke se zgotovo še vrnem,« je dejala Hižarjeva. Obilo težav na progi je imel mladi biatlonec, sicer sosed iz Loške doline, **Danilo Kodela** (SK Kovinplastika): »Proga je pripravljena dobro, še posebej zato, ker je v zadnjih dneh zapadlo toliko snega. Na tekmi nisem imel sreče, saj se mi je po nerodnosti pet kilometrov pred ciljem zlomila palica. Skupno sem s tem precej izgub-

bil, sem bil pa še vedno tretji v svoji kategoriji. Naslednje leto se nedvomno mislim vrniti, saj je to zame tekma doma in če bo le priložnost, se bom udeležil vseh Bloških tekov.« Med zanimivimi tekmovalci je bil prav gotovo tudi **Erwan Fouere**, vodja delegacije Evropske komisije v Sloveniji, ki je v cilj prispel z enournim zaostankom. »To je moj prvi obisk Blok in žal mi je, da nisem že prej spoznal teh čudovitih krajev. Danes

... drugouvršчени Peter Dokl ...

sem teklen na 20 kilometrov in sem bil predzadnji v svoji kategoriji. Ampak saj veste, važno je sodelovati ... in priti do cilja! Rad bi pohvalil tudi organizatorje za požrtvovalno pripravo proge in celega dogodka.«

Prireditve se je zaključila s podelitvijo medalj najboljšim, temper-

aturo v dvorani pa je dvignila tudi popularna pevka Nataša Madžar. S prireditvijo je bil zadovoljen tudi predsednik ŠD Bloke **Martjan Ivančič**: »Kljub vremenskim težavam, ki so bile letos v obliki prevlelike količine snega, smo uspeli dobro organizirati Bloške teke. Zahvalil bi se vsem, ki so kakorkoli pomagali pri izvedbi tako velike športne prireditve. Seveda se bomo trudili tradicijo ohranjati še naprej.«

Ljudje se radi vračajo na Bloke, prepričani pa smo, da bi se ob sončnem vremenu zbralo še veliko več ljubiteljev smučarskega teka in ne nazadnje tudi dobrih slovenskih tekmovalcev.

KONČNI VRSTNI RED

Ženske na 7 km: 1. Piškur (TSK Merkur Kranj), 2. Podvis (TSD Olimpija), 3. Brenčič (ŠD Hotedršica) ...

Moški na 7 km: 1. Okršlar (TSD Olimpija), 2. Rupnik (TSK Idrija) 3. Kočevar (SK Kovinoplastika Lož) ...

Ženske na 20 km: 1. Hižar (TSD Olimpija), 2. Podviz (TSD Olimpija), 3. Ažman (Kranj) ...

Moški na 20 km: 1. Rupnik (TSK Valkarton), 2. Dokl (SK Ihan), 3. Ožbolt (SK Kovinoplastika Lož) ...

Žalosti dejstvo, da se je udeležilo izjemno malo Bločanov in Bločank. Poleg mladih in nadebudnih Urške Kandare, Luka Kandareta in Jureta Žurge, je med tekmovalci vredno omeniti še Janeza Žurgo, ki je na krajši progi zasedel solidno 5. mesto v svoji konkurenci in Tomaža Kandareta, ki je v isti konkurenci zasedel 11. mesto. Najstarejši Bločan je

... in Erwan Fouere.

bil Drago Anzeljc, letnik 1929 in je med veterani zasedel 37. mesto. Na daljši progi je omembe vreden rezultat našega rojaka Draga Bregarja, ki je zasedel 15. mesto v članski konkurenci. Več na www.bloskiteki.com.

Miha Mišič

»Vražji prireditelji Bloških tekov ugnali vreme«

Če se navežemo na pisanje novinarja Dnevnika, ki pravi, da je »na Bloških tekih vedno vražje vreme«, potem smo bili prireditelji letos bolj vražji od vremena. In to dvakrat. Prvič, ker se nismo dali ugnati, ko nam je ob prvotno napovedanem terminu vreme zagodlo z odjugo in smo tek prestavili na ugodnejši termin, ne pa odpovedali. Drugič pa, ko nam je nasulo snega, kot v starih »bloških časih«.

Na Blokah že velja reklo: teki bodo,

snega. Nova težava? Kaj zdaj? Kaj če bo zaradi preobilice snega treba tek spet preložiti? Mogoče so se pa »vremenarji« zmotili. Ampak sneg je še kar padal in padal.

Sestane se nekaj članov organizacijskega odbora in odločitev je: teki bodo čez štiri dni, sposobni smo jih organizirati tudi v takih razmerah. Navsezadnje smo »Bločani« vajeni snega.

In akcija je stekla. Objava v medijih, tiskovna konferenca in promo-

brez problemov, parkirišča pripravljena. Udeleženci prihajajo, redarji jih prijazno usmerjajo na prijavna mesta. Ni težav, vse teče. Na startu prikupna pevka Nataša Madjar »pomaga pri ogrevanju« tekmovalcev, stari bloški smučarji poskrbijo za promocijo tekov, napovedovalca profesionalno povezujeta dogodke in skrbita za pestrost.

Teptalni stroji se vrnejo z zadnjega teptanja. Kakšna je progga? Ali bo vzdržala to množico tekačev? Sneg še vedno pada, vendar se ponuja tudi sonce.

Pozdravni govor enega od dveh generalnih sponzorjev in start.

Nestrpno čakamo prihod prvih tekmovalcev. Bodo zadovoljni? Bomo zmagovalci mi vsi, ki smo se trudili, da bi prireditev uspela? Prvi tekmovalci so na cilju in prve pohvale tudi. Zmagali so oni, ki so pretekli proggo in mi, ki smo premagali vreme in pripravili izvrstno proggo. Pohvale naslednjih prihajajočih tekmovalcev so se kar vrstile, tudi najbolj utrujeni se ji niso izognili.

Najboljši dobijo kolajne in nagrade. Za njih je poskrbel organizator.

Seveda je največja nagrada za organizatorja zadovoljstvo udeležencev. Če bi bila še kakšna, bolj lokalna, bi bila vsekakor to vzpodbuda za naprej.

Med udeležence teka se je kar nekako »pretihotapil« tudi velepo-

slanik Evropske unije v Sloveniji gospod Erwan Fouere. Njegova javna zahvala, ki jo lahko strnemo v stavku: čudovita prireditev v čudoviti pokrajini, nam je še kako dobrodošla, hkrati pa tudi za razmislek vsem. Imamo lepo pokrajino, imamo tradicijo, imamo marsikaj, kar bi Bloke naredilo prepoznavne.

Bodo to samo »Bloški teki« tudi v prihodnje?

Organizacija »Bloških tekov« kaže, da smo Bločani sposobni narediti še kaj. Letošnji uspeh je velika vzpodbuda organizatorjem, pa tudi priložnost tistim, ki dvomijo, da športna prireditev lahko naredi Bloke prepoznavne. Mogoče je to ena od smeri razvoja Bloške planote v povezavi z nekaterimi drugimi dejavnostmi (npr. turizem).

Motivaciji vzporedna je finančna podpora, ki jo vsa leta od ponovne oživitve tekov na Blokah dajeta generalna sponzorja – podjetji Kovinoplastika in Novolit. Zato gre prva zahvala njima.

Zahvaljujemo se seveda članom Športnega društva še za eno »zmago« in tudi vsem ostalim, ki so pomagali pri organizaciji in izpeljavi tekov.

Zahvala gre seveda tudi udeležencem teka.

Matjaž Franc,
Športno društvo Bloke

torej bo odjuga. Tako je bilo tudi letos. Moledujoči pogledi v nebo niso pomagali, sneg je neusmiljeno pobiralo in dan pred teki tudi pobralo. Volja pa je ostala in odločitev, da se teki preložijo na ugoden termin, se je izkazala za pravilno. Vloženega je bilo že precej truda pri organizaciji, pa da bi vse propadlo, to pa ne.

Z »vremenarji« na Uradu za meteorologijo je bila vzpostavljena skoraj »vroča linija«. Obljubili in »zrihtali« so nam sneg. Lepo je padal in za teke ga je bilo dovolj. Vendar napoved za naslednje dni je bila: še več

cija »bloške smučarije« v Ljubljani (bila je precej odmevna), pozivi udeležencem. V teh štirih dneh je bilo povsod zaslediti, da se na Blokah pripravljajo teki. Strah pa je še vedno obstajal. Bo v noči na nedeljo res zapadlo toliko snega, da teptalci ne bodo mogli opraviti naloge, tako kot znajo in bi bila progga premehka? Kaj pa udeleženci? Bodo tudi oni premagali sneg in bodo prišli, kljub temu da se ve, da so tudi oni vztrajni in nepopustljivi.

Nedelja.

Ceste zasnežene, vendar prevozne

Nadaljevanje s strani 12
Zaključek sezone – državno prvenstvo v Črni na Koroškem, ki je štel tudi za pokal Slovenije – je bil za naše fante, ki so šele v letošnjem letu stopili v klubske smučine, tudi uspešen: Jure Žurga – 1. mesto v kategorij cicibanov, Martin Marolt – 4. mesto v kategoriji cicibanov, Luka Kandare – 8. mesto v kategoriji mlajših dečkov.

Rezultati so plod dela, pripravljenosti in dobre volje gospoda Viktorja, ki je otrokom dal voljo, veselje in zagnanost do smučarskih tekov. Ponovno pa je »odkril« prita-jeno sposobnost Bločanov, da znajo »vijugati po snegu«. Navsezadnje pa tudi jabolko ne pade daleč

od drevesa, kar pravita tudi Luka in Urška Kandare, vnuka znanega smučarja tekača in vsakoletnega

udeleženca Bloških smučarskih tekov Franceta Kandareta. Da se je gospod Viktor lahko bolj pro-

Vaja dela mojstra!

fesionalno lotil priprave smučič, kar je tudi pogoj za dobre rezultate, gre zahvala ravnateljici OŠ v Novi vasi, ki je dala na razpolago prostor v šoli.

Rezultati so pa vsekakor tudi »posledica« letošnje urejenosti tekaških prog s tem pa možnosti za trening, za kar gre zahvala našima mojstroma prog Jožetu Maroltu in Jožetu Mulcu in pa seveda novemu teptalnemu stroju.

Upamo, da se bodo ves letošnji trud, zagnanost in rezultati v prihodnjem letu še nadgradili in da bodo »smučarske Bloke« prepoznavne tudi po tej plati.

Lidija Žurga

KD Bloke, OŠ in BOŠ organizirali kulturno prireditev

Prešernov dan

Na predvečer kulturnega praznika v soboto, 7. februarja, je bilo v Novi vasi sila živahno. V spomin na največjega slovenskega poeta Franceta Prešerna je v soorganizaciji KD Bloke, OŠ Tone Šraj – Aljoša in Študentskega kluba BOŠ potekala kulturno obarvana prireditev. V bogatem eno in polurnem programu so se na odru športne dvorane OŠ Tone Šraj – Aljoša zvrstili naslednji nastopajoči: folklorna skupina Tine Rožanc, ansambel Fletno ter deklamator Davorin Bole.

Folklorna skupina Tine Rožanc iz Ljubljane deluje že od leta 1949. Letos praznuje 55. obletnico svo-

bolj spodbudi.

Bolj romantično vzdušje je z zvokom dvoglasnega petja, kitar, orglic in tolkal ustvarjal ansambel Fletno. Sedemčlanska zasedba iz Cerknice deluje v sedanji zasedbi drugo leto. Na naši kulturni prireditvi so zapeli in zaigrali šest slovenskih in drugih ljudskih skladb v lastnih priredbah.

Kulturna prireditev je bila tudi literarno obarvana. Davorin Bole, študent slovenskega jezika, pesnik, glasbenik in velik esteta, je deklamiral pesmi Cirila Zlobca in Andreja Brvarja ter za zaključek še svojo pesem.

Folkloristi Tineta Rožanca na Blokah

jega delovanja. 29. maja jo bo proslavila s celovečernim koncertom v ljubljanskih Križankah, kjer bodo med drugim premierno odplesali tudi bloške pastirske pleske, ki jih verjetno poznajo le redki Bločani.

V Novi vasi je nastopila članska sekcija FS Tine Rožanc s spremljevalnim narodnim orkestrom. Oder športne dvorane se je kar šibil v ritmičnih poskočnih gorenjskih, štajerskih in tržaških plesov, s katerimi so se plesalci predstavili. Manjkala je morda le spodbuda s strani gledalcev, saj plesalce ploskanje in vriskanje publike med nastopom še

Po zaključku prireditve so si vsi nastopajoči in organizatorji zaslužili prigrizek. Folklorne plesalce so še vedno srbele pete, tako da je njihov orkester ponovno zaigral in plesu smo se pridružili tudi nekateri Bločani.

Kulturna prireditev je bila uspešno izpeljana. Tudi obisk je bil zadovoljiv, saj je prišlo okrog 200 obiskovalcev, tudi od drugih, iz Cerknice in Loške doline. To je velika spodbuda za organizacijo prireditve v prihodnosti.

Marjeta Jerič

BOŠ: od kod in kam

Višje, hitreje, močneje!

KLJUB TEMU DA STA MESECA JANUAR IN FEBRUAR NATRPANA Z IZPITI, SE ŽIVLJENJE V NAŠEM KLUBU NI USTAVILO, LE TEMPO SE JE NEKOLIKO UMIRIL.

JANUARSKI PROBLEMI

V začetku leta nam sreča res ni bila naklonjena! Načrtovali smo gostovanje igralke Mojce Partljič z igro njenega očeta Toneta Partljiča Čistilka Marija, a je zaradi bolezni žal prireditev odpadla. Igralka nam je zagotovila, da nas obišče ob prvem možnem terminu in bodite prepričani, da jo bomo držali za besedo.

Potem nam jo je zagodel še sneg, ki ga ni bilo. Tako nismo mogli organizirati niti smučarskega izleta, niti pomagati pri izvedbi Bloških tekov. Le-ti so resda bili, toda tri tedne kasneje in seveda mi smo bili zraven.

GORI, DOLI, NAKOLI

Sneg pa ni bil ovira, da se ne bi podali na tradicionalen pohod za kulturni praznik na Snežnik. Tako kot vsako leto doslej je bilo tudi letos nepozabno. In da ne bi planin-

ski duh prehitro zamrl, smo se v marcu podali še na drugi primorski vršac – Slavnik, ki je bil v dveurnem naskoku prav tako brez težav osvojen.

Namesto da bi se sami podali v daljne tople kraje, smo raje k nam na Bloke povabili Martino Seljak, ki se je klatila po Južnoafriški republiki in Tanzaniji. S sliko in besedo nas je odvedla na pohod na Kilimandžaro in nas popeljala na safari.

Nikakor tudi ne kaže spregledati »South Park festa«, ki je bil z nami skozi ves februar. Štirje navihanci so – roko na srce – ne prav številne obiskovalce v animiranih epizodah zabavali vsak petek in soboto tri ure.

»GLEDALIŠČE« PRI NAS DOMA

V soboto, 13. marca, nas je s ko-

Občni zbor BOŠ-a

Z novim vodstvom uspešno naprej

Na pustno soboto, 21. februarja, je potekal v prostorih študentskega kluba BOŠ (Bloški študentje) tretji občni zbor tega kluba. Pričelo se je tretje leto delovanja te organizacije in po pravilih, ki jih določa klubski statut, je bilo potrebno izvoliti novo vodstvo, saj je prejšnji predsednik Anton Oražem izpolnil svoj mandat kot predsednik kluba. Zbral se je velik del študentov, članov kluba in dijakov, ki ravno tako sestavljajo klub BOŠ. Dnevni red zasedanja je bil sestavljen iz pregleda dogodkov prejšnjega leta, položajem financ in predlogom proračuna za naslednje leto. Vse točke so bile ustrezno obdelane in soglasno sprejete. Sledila je najpomembnejša točka, volitve novega upravnega odbora kluba BOŠ. Po premisleku in pogovorih se je staro vodstvo odločilo za nominiranje kandidatov z možnostjo

individualne prireditve članov kluba za kandidacijo v upravne organe kluba. Vsi nominiranci so sprejeli kandidacijo, nihče od navzočih študentov pa ni vložil svoje kandidature. Kandidate so potem prisotni z javnim glasovanjem izvolili in tako je BOŠ dobil novo vodstvo. Za mesto blagajnika je bil izvoljen Simon Korenjak, tajništvo je prevzela Anja Anzeljc, Tadej Pavlič je postal BOŠ-ev »minister brez listnice« oziroma član upravnega odbora, mesto podpredsednika, drugega najbolj vplivnega človeka BOŠ-a pa po volitvah, pripada Primožu Oražmu. Za predsednika upravnega odbora in predsednika kluba pa je bil soglasno izvoljen Miha Knavs. Po volitvah je novi predsednik komentiral: »Počaščen sem in izredno vesel, da sem lahko na čelu tako uspešne

medijo Klopčič obiskalo Kulturno društvo Menišija, ki je navdušilo natrpano polno dvorano pri Fari. Na obzoru se kažejo že nove možnosti za gostovanja raznih gledaliških skupin, ki jih bomo glede na dober odziv Bločanov z veseljem vabili k nam tudi v prihodnje.

ŠE AKTIVNEJŠI

Da novo vodstvo misli zares, je

pokazalo z več zasedanji v zelo kratkem času. Sestanki so bili večidel operativne narave, z njimi pa bomo nadaljevali tudi v prihodnje. Idej nam ne manjka. Svojim članom bomo ponudili novo storitev – poceni fotokopiranje, za poletje načrtujemo prenovalno prostorov in tudi številne prireditve ne bodo izostale.

Simon Korenjak

organizacije, ki je velikega pomena za študente v naših krajih in pomena za naš kraj. Sem izredno optimističen in upam, da bo klub pod mojim vodstvom tako uspešen, kot je bil do sedaj.« Njegovi načrti za klub so veliki, saj se bo trudil za širitev dejavnosti kluba in še nadaljnje uspešno sodelovanje z drugimi organizacijami na Blokah. Ker gremo letos v EU, bo klub poskušal

s čimveč projekti in dejavnostmi kluba kandidirati, če bo možno, na razpise na državni in tudi evropski ravni, kar bo še dodatno pripomoglo k razvoju te organizacije. Po končani seji je seveda sledila tudi točka razno, kjer je bilo poskrbljeno za hrano in pijačo. Tako smo proslavili novo vodstvo.

Matej Kljun

Novi UO (z leve): Simon Korenjak, Anja Anzeljc, Primož Oražem, Miha Knavs in Tadej Pavlič

Od strani

Ponosen, da sem Bločan

Lu. M.

Zvstopom v Evropsko zvezo se že dolgo poraja vprašanje ohranjanja narodne identitete ter lepega slovenskega jezika. Kar nas bo med novimi sosedi zaznamovalo in razlikovalo, je prav gotovo tudi dediščina, zapuščina naših starih in pra-starih staršev, na katero smo tako ponosni, s katero tako lepo ravnamo. Ker pa se je o vsem tem na nacionalnem nivoju že veliko govorilo in se prav gotovo še bo, bi se raje dotaknil teme z nam bližje, lokalne strani. Kaj nas Bločane dela posebne, kje smo drugačni od drugih Slovencev, Evropejcev?

Nedolgo tega sem v roke slučajno dobil tretjo izdajo vodnika po Sloveniji, verjetno najbolj (pri)znane blagovne znamke knjig tovrstnega žanra – Lonely Planet. Ko sem si v mislih zastavil zgornje vprašanje, sem samodejno odklopil razne Postojnske jame, Alpe pa slovenski Kras, saj je narava oblikovala nas, čeprav sami silimo drugam, brcamo v temo, prdimo v morje in ji sploh vračamo na najbolj napačen način (a o tem kdaj drugič). Zato je bila naslednja opcija – hm, kulinarika. Pobrskal sem po mali bukvi, v mislih že rezal potico ter belil idrijske žlikrofe, pa zakuhaval krompirjeve žgance ... naposled pa prebral in razočaran ugotovil, da Slovenci sploh nimamo nobene svoje tipične, izvirne jedi. Vse so po večini izpeljanke različnih italijanskih testenin, nemških klobas in madžarskih golažev. Tako so me podučili snovalci in popotniki po osamljenem planetu. No, tudi če sem prepričan drugače, sem se nadaljnjemu poglobljanju v kulinariko vseeno odpovedal in užaljen knjigo, ki uči krivo vero, zavrgel.

Kaj dosti ni več ostalo. Glede na naš splošni kulturni nivo (statistično sicer na zavidljivi evropski ravni, v praksi pa daleč, daleč od le-tega) bodo, vse tako kaže, bloško smučanje, bloški edinstveni arhitekturni slog (t. i. bloška hiša) ter vsem poznani bloški voli najverjetneje ostali le po arhivih etnološkega in drugih muzejev ter zbirk, mirna, neokrnjena bloška narava in ostra zima pa le na porumenelih fotografijah in filmskih trakovih.

Tako nam ostane le še zadnji (za nekatere prvi in edini) adut – naš materni jezik. V tujini ga bo težje zamenjati s Slovaki ali Rusi, saj ima poleg dvojine še eno edinstveno lastnost. Tako kot je raznolika slovenska pokrajina od prekmurskih ravnin do prepihanega Krasa, pijanih dolenskih gričev, od vseh tako zavidane kratke obale, »povikendanih« Alp in navsezadnje do našega domačega praga, tako je bogata slovensščina s svojimi narečji. Redki so med nami, ki razumejo vsa slovenska narečja, še redkejši, kateri narečje pojmujejo kot veliko zapuščino naših očetov. Če že nismo pripravljeni ali sposobni ohraniti zgoraj omenjenih neprecenljivosti, ohranimo vsaj našo domačo govorico. Vsaj tako izrazimo spoštovanje do svojih prednikov.

To razmišljanje podarjam predvsem mladim na Blokah, kateri se vsak teden vračajo v šole po Sloveniji. Tudi sam, sem v svojih srednješolskih letih požrl marsikatero trpko na račun svoje govorice, pa nisem odnehal in se sedaj pogovarjamo s štajerskimi, primorskimi in ljubljanskimi znanci in prijatelji vsak v svojem narečju, pa se ravno tako vsi razumemo. Užali me, kadar slišim bloške dijake govoriti spačeno ljubljansčino, pa ko po radiu (in to notranjskem radiu 94) slišim govoriti bloške študente v neki zmešani napol zborni, napol ... saj ne vem kakšni govorici, ko pa se pogovarjam z njimi osebno, pa vsi tako lepo pojejo (kot je naše narečje definirala moja bivša profesorica slovenskega jezika).

Mladi prijatelji, ne ponižujmo se. Naše narečje je edinstveno kot mi sami in le mi ga lahko takega ohranimo.

PGD Nova vas

Občni zbor leta 2004

Tudi letos smo imeli gasilci svoj letni občni zbor in sicer 14. februarja v večernih urah, veseli del pa smo raztegnili do jutranjih ur, pri tem pa nam je pomagal Jože Rot z delnim ansamblom Bloški odmev. Za dobro vzdušje pa smo seveda prispevali tudi gasilci, gostje ter lepo urejena dvorana, ki smo jo dokončali tik pred občnim zborom.

Udeležba na letošnjem občnem zboru je zelo vzpodbudna, saj se ga je udeležilo veliko članov društva. Veseli smo tako množičnega obiska mladih gasilcev pionirjev kakor tudi mladincev. Tudi veterani nas niso zapustili, saj so tudi oni prispevali k boljšemu vzdušju, predvsem v plesni točki programa tja do polnoči. Povabljeni gostje so se v celoti odzvali vabilu, razen našega župana, ki pa se je opravičil zaradi drugih obveznosti.

Veseli smo obiska sponzorjev, tako da se vsaj malo oddolžimo za njihovo pomoč pri gradnji doma. Tako smo se prepričali, da delamo dobro, saj niso skrivali veselja in dobrega počutja. V prihodnje pa si želimo obiska tudi s strani generalih sponzorjev Novolita, Kovinoplastike in Fragmata iz Sodražice.

Po gasilski liniji pa so nas obiskali predstavniki društev iz Velikih

Blok, Sodražice, Butajнове, Planine ter poveljnik gasilske zveze Cerknica. Med gosti pa ni manjkala tudi naš župnik, čeprav z majhno zamudo.

Sam uradni del je bil kratek, saj nismo imeli nobenih zapletov v zvezi z delovanjem društva. Najprej je bil nagovor predsednika s pozdravom, nato poveljnika, tajnika, blagajnika in orodjarja, svoje pozitivno mnenje pa je dodal tudi nadzorni odbor društva. Sledila je razprava na poročila, vendar nismo preveč razpravljali, saj so bila poročila pripravljena na

podlagi realnega stanja. Več govora je bilo za nabavo manjkajoče opreme in pa izobraževanja. Glede nabave opreme je poveljnik podal spisek za planirano nabavo opreme, ki je bil soglasno sprejet. V zvezi z izobraževanjem je podal obrazložitev poveljnik gasilske zveze Cerknica. Povedal je, da je letos zelo velik poudarek glede izobraževanja

že na sami zvezi, tako da bo letos omogočeno izobraževanje na različnih področjih v gasilski organizaciji. V naslednji točki pa smo obravnavali finančni plan za leto, ki je pred nami, in sicer čimprej pridobiti finančna sredstva z Občine, za katera smo že dogovorjeni in pobrati članarino članov, da čimprej poravnamo dolg, ki nam je še ostal od lanskega leta. Razliko finančnih sredstev pa bomo porabili za nabavo opreme, izobraževanja, tekmovanja in pa nekaj še za dokončanje gasilskega doma, predvsem izdelava strellovodov in dokončanje elektroinstalacij.

Tudi dolgoročni plan smo malo obdelali. Predvsem bi potrebovali motorno črpalko, ker je le-ta, ki jo imamo, iz leta 70 in ni več zanesljiva. Potrebno bo tudi zamenjati kombi, ki je tudi že precej iztrošen. Pri gradnji doma pa so tudi še plani, predvsem bi radi zgradili balinišče v kombinaciji s teniškim igriščem in košem, pa tudi vadbeni poligon za

vaje nam dela skrbi. Pri tem planu pa bomo verjetno prisiljeni dokupiti še nekaj zemljišča. Predvideni plan pa bi radi dosegli za okroglo obletnico, to je leta 2013, ko bomo praznovali 120-letnico društva.

Na koncu uradnega dela pa smo še podelili zahvale članom za marljivo delo in pa značke za dolgoletno delo v društvu. Značko za 50 let delovanja v društvu smo podelili Jožetu Lahu iz Nove vasi, ki mu iz srca čestitamo in želimo vsaj še nadaljnjih 50 let.

Tako smo končali uradni del in začeli s točko »tekoče zadeve«, kjer pa ni manjkala tudi klobasa s prilogami in pecivo, ki so ga pripravile naše vestne gasilke, za kar jim gre zahvala za njihov trud.

Po večerji pa je veselo druščino za-

baval Bloški odmev do jutranjih ur.

V imenu gasilskega društva Nova vas se zahvaljujem vsem, ki ste pomagali pri izvedbi občnega zbora in pa povabljenim, ki ste se odzvali vabilu. Prejemnikom značk pa čestitam.

*GČ Zvonko Zakrajšek,
tajnik PGD Nova vas*

Medobčinsko društvo invalidov

Aktivni tudi letos

Društvo invalidov je po razdelitvi občine Cerknica ostalo enotno in se je preimenovalo v MDI Cerknica – Loška dolina – Bloke. Vključuje torej člane iz vseh treh občin. Nekateri so še v službi, drugi so že upokojeni. Povezani smo v notranjsko regijo z DI Vrhnika, Logatec in Ilirska Bistrica. Naše društvo vključuje 801 člana.

V preteklem letu nam je Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve dodelilo status invalidske organizacije. S tem smo pridobili večjo finančno gotovost in boljše možnosti za izpeljavo socialnih programov.

Lansko evropsko leto invalidov smo obeležili z več srečanj in prireditvami. 20. obletnico ustanovitve društva smo praznovali v Loški dolini. Srečanja se je udeležilo veliko naših članov, podeljena so bila občinska in zvezna priznanja najbolj prizadevnim članom, pa tudi tistim, ki so že pred dvajsetimi leti prispevali, da MDI še danes uspešno dela za pomoč vsem potrebnim, predvsem težkim invalidom. Udeležili smo se tudi regijskega srečanja v Logatcu. Zelo uspešno je delovala tudi športna komisija, saj naši invalidi – športniki dosegajo lepe rezultate na tekmovanjih

na zvezni ravni kot tudi na manjših tekmovanjih (večina športnikov prihaja iz Loške doline).

Za ohranjanje zdravja koristimo kapacitete ZDIS na morju in v zdraviliščih. Zaradi velikega števila prijav ni mogoče ustreči vsem, ki bi želeli letovati. Že nekaj let organiziramo pomladansko in jesensko skupinsko letovanje na otoku Hvaru po ugodnih cenah (obročno odplačevanje). Zaradi oddaljenosti smo to letovanje premaknili v Biograd na moru, ki je na celini in nismo vezani na prevoz s trajekti.

V mesecu aprilu planiramo na Blokah prijateljsko srečanje ob ogledu komedije amaterskega kulturnega društva iz Ilirske Bistrice. Za sodelovanje pri organizaciji smo zaprosili BOŠ, bloški študentski klub,

ki nam je prijazno obljubil pomoč.

6. marca je imelo MDI Cerknica, Loška dolina, Bloke občni zbor v Cerknici. ZDIS in predsednika Zveze je zastopala članica UO Zveze ga. Jožica Žibert. Vabilu se je odzval tudi župan občine Cerknica g. Miroslov Levar. Na občnem zboru smo po štirih letih izvedli tudi volitve. Dosedanjo predsednico smo izvolili tudi za naprej. Polovica dosedanjih članov upravnega in nadzornega odbora je ostala istih, polovica članov organov upravljanja pa je novih.

Naj ta prispevek zaključim z geslom evropskega leta invalidov 2003: »Živimo, delajmo in ustvarjajmo skupaj!«

Jožica Škrlič

Dejavnosti OZZVVS – Postojna v letu 2003

Tudi Bločani sodelovali v vojni za samostojnost

S tem prispevkom želim predstaviti dejavnost in udeležbo veteranov Blok na prireditvah in akcijah v letu 2003. V aprilu smo se štirje člani udeležili strelskega tekmovanja z malokalibrsko puško v Celju in zasedli 16. mesto med 25. ekipami.

Julija smo se trije Bločani udeležili 18. spominskega pohoda na Triglav in obenem proslave ob 60. obletnici Prešernove brigade na Pokljuki.

Bolj množična udeležba Bločanov je bila na vsakoletnem tradicionalnem

srečanju veteranov na Mašunu, kjer je bilo letos preko tisoč udeležencev. Večja je bila tudi udeležba Bločanov na jesenskem izletu po Krasu. Na izlet smo šli s tremi avtobusi iz območja našega združenja Postojna. Jaz sem se udeležil tudi odkritja spomenika slovenskemu rodoljubu na »GEOSU« na Vačah pri Litiji. Tam naj bi bila v bodoče vsako leto proslava v mesecu maju na dan veteranov vojne za Slovenijo.

Darko Mržek

Vreme na Blokah pozimi

Zima, zima bela ...

Letošnja zima na Blokah je bila dokaj muhasta, malo bela, malo zelena. Tudi temperature so bile precej nenavadne za ta letni čas. Menjavala so se topla in hladna obdobja.

V začetku je bilo več dni toplo (do 12 °C), ohladilo se je šele v dnevih pred božičem (-16 °C). Pred novim letom pa se je spet otoplilo. Šele v drugi polovici januarja se je začela bloška zima. Najbolj se je ohladilo 20. januarja in je bila v tem času izmerjena najnižja letošnja zimska temperatura kar -26 °C.

V prvi polovici februarja je bilo nadpovprečno toplo, tako da je dva dni pred bloškimi teki sneg pobralo. Nič novega, bi rekli. Ohladilo se je po 15. februarju in so se temperature spustile daleč pod ničlo. »Svet' Matija led razbija, če ga ni, ga naredi«, so včasih rekli. In na dan, ko goduje Matija, je bilo 24. februarja najbolj mrz (-18 °C).

v vseh treh mesecih je bilo 70 sončnih dni. Padavin je bilo manj, kot znaša dolgoletno povprečje. De-

cember je bil precej suh, sneg je zapadel šele pred božičem (do 25 cm), vendar je obležal le 8 dni. Nov sneg je zapadel v drugi polovici januarja (do 60 cm). Ta sneg je skopnel v februarju, nov je zapadel po 20. februarju (do 70 cm).

V teh treh mesecih je sneg ležal 44 dni. Zima seje zato podaljšala v prvi pomladanski mesec marec, kar za Bloke ni nič nenavadno.

O tem pa več v naslednji številki Bloškega koraka.

Franc Škrabec

OBVESTILO KNJIŽNICE

Knjižnica Jožeta Udoviča, enota Nova vas, ki deluje v osnovni šoli v Novi vasi, je odprta **vsak četrtek od 14.00 do 18.00.**

Marija Hribar

JOŽICA

*Premišljuje, kaj bi podarili svojim dragim?
Darilni bon v salonu Jožica je lepo darilo za vsakogar.
Vrednost izberete Vi.*

Vsi, ki nas obiščete, prejmete kupon. Za sedem zbranih kuponov - striženje brezplačno.

Torek	od 12. do 19. ure
Sreda	od 8. do 15. ure
Četrtek	od 12. do 19. ure
Petek	od 8. do 19. ure
Sobota	od 7. do 13. ure
Nedelja in ponedeljek	zaprto.

Jožica Mihelič s.p.
Nova vas 5
1385 Nova vas
GSM: 041 552 059

Enoletni študij na Japonskem

»Kaj študiraš?« – »JAPONŠČINO,« ODGOVORIM. TO JE DEJANSKO NAJBOLJ POGOSTO VPRAŠANJE, KI MI GA ZASTAVIJO LJUDJE, KI ME PRVIČ SREČAJO. IN KAJ JE NA TEM VPRAŠANJU TAKO POMEMBNEGA!? NIČ PRAVZAPRAV, JE PA ZELO ZANIMIVA REAKCIJA NA SOGOVORNIKOVM OBRAZU, KI NE MORE SKRITI ZAČUDENJA IN SKEPTIČNOSTI DO ODGOVORA, ČEŠ ZAKAJ PA RAVNO TO!? V ISTEM TRENUTKU SE MI NA USTNICAH POJAVI NASMEŠEK, SAJ SEM TAKIH REAKCIJ ŽE VAJENA IN ME SPLOH VEČ NE PRESENETIJO. SKROMNO ODGOVORIM, DA JE TO DOLGA ZGODBA, KI SE VLEČE ŽE OD SAMEGA OTROŠTVA. O TEM, KAJ BOM S TEM, KJE BOM DOBILA SLUŽBO IN PODOBNIMI PRIPOMBAMI SE HITRO ZAKLJUČI, SAJ SO ŠE MENI SAMI NEZNANKA ...

Kot sem že prej omenila, se cela stvar vleče še iz tistih časov, ko sem kot mala punčka prebivala japonske in kitajske pravljice, ki so ležale na domači knjižni polici. Navdušenost nad nenavadnimi dolgimi oblačili, slikicami poševnookih princes, skrivnostnih znakov, ki so bili napisani na robu strani, me zlepa ni minila. V teh letih seveda nisem imela pojma, kaj je Japonska, kaj je Kitajska, da sta to popolnoma različni deželi itd. Ostalo je zgolj pri čudenju nad zgodbicami in slikicami. V osnovni šoli so se pričela obzorja znanja širiti, na vrsto je prišla angleščina in je bilo kar v modi, da smo si punčare, mogoče tudi kak fant, začele preko posebnih časopisov z naslovi najrazličnejših ljudi z vsega sveta iskati dopisovalce. Dopisovanje je bilo v angleščini in če si dobil pismo iz kake daljne dežele, je bil pravi dosežek. Tako je na moj naslov prišlo tudi prvo pismo iz Japonske. Še danes imam pred očmi pisavo na nekem posebno tankem pisnem papirju in sliko nasmejanega dekleta, ki je bila priložena k pismu. »Živjo, ime mi je Akiko in bi si rada dopisovala s teboj,« so bile besede, ki so me nagovarjale v uvodu. Kasneje je prišlo še kar nekaj pisem od vsepovsod: Ghane, Bangladeša, Koreje, Kanade z več ali manj podobno vsebino, da bi radi postali moji prijatelji. Vendar pa je med vsemi temi ostala samo Akiko, s katero sva ostali v stiku do danes. Že dobrih 13 let je minilo od tistega uvodnega pozdrava.

V tretjem letniku srednje šole se je bilo potrebno odločiti o svojem nadaljnjem študiju. Ni me mikala ekonomija, pravo, naravoslovne vede so bile daleč od mojega zanimanja. Kaj bi lahko študirala, da bi to počela z veseljem, je bila misel, ki mi je šarila po glavi kar nekaj časa. V tistem času mi

je mami povedala »nesrečno« novico, da se je na Filozofski fakulteti v Ljubljani odprla katedra za azijske in afriške študije. Program omenjene katedre pa je zajemal študij japonsčine in kitajščine. Skrbi o tem, kaj bo šla Barbara študirat, je bilo v trenutku konec. Vedela sem, da me čaka študij japonsčine. In zakaj ne kitajščine!? Nimam pojma, samo nekaj je v meni, kar me vleče k Japonski. In zakaj je šlo za nesrečno novico!? Takoj po tem, ko je bilo mami jasno, kam pes taco moli, me je začela obsipavati z vprašanji, kje bom pa službo dobila, kaj bom pa s tem počela, ter poskušala vsaj malo vplivati na mojo odločitev. Pa ji ni uspelo.

Leta 1997 sem se kot nadobudna brucka pojavila na prvem predavanju japonskega jezika in takoj ugotovila, da se nisem zmotila pri svoji odločitvi.

In tako se je začelo. Prvi letnik je šel mimo brez večjih problemov. Z napredovanjem v višje letnike pa je študij zahteval vedno več posvečanja študiju. Obenem pa sem sanjala, da bi rada obiskala to deželo in jo spoznala iz prve roke. Nočem delati primerjav z nobenim drugim študijem, vendar pa si upam trditi, da bi z urami, ki sem jih presedela za slovarji in slovničnimi vajami, verjetno do danes že diplomirala na kaki drugi katedri. Kar nekaj solz je preteklo, bila sem že popolnoma obupana in skeptična glede tega, ali sem se prav odločila z vpisom ali ne. Mama mi je v teh obupnih trenutkih velikokrat rekla: »Barbara, sama si se odločila za to, sem ti rekla, da pojdi na kaj drugega.« Nič kaj vzpodbudno, samo se nisem dala. Največji problem je pravzaprav bil, da kljub ogromnemu naporu in vloženemu trudu ni bilo pozitivnih rezultatov. Tretji letnik sem opravljala celo dvakrat. In to me je v bistvu rešilo. V glavi se

mi je nekaj odprlo, dobivala sem vedno bolj pozitivne rezultate. Konec »drugega« tretjega letnika sem na podlagi najboljše opravljenega testa dobila nagrado preko japonskega veleposlaništva na Dunaju. To je bilo 14-dnevno študijsko potovanje na Japonsko.

Leto in pol kasneje pa so se mi uresničile sanje.

Glede na dosežene rezultate zadnjih dveh letnikov, tretjega in četrtega, sem bila izbrana za enoletni študij na japonski univerzi Gunma. Uspelo mi je pridobiti štipendijo japonskega ministrstva za šolstvo, kar je pomenilo ogromno finančno injekcijo za študij v tujini.

In tukaj se šele začel zgodba mojega enoletnega bivanja na Japonskem.

Omenjena univerza se nahaja v upravnem središču prefekture Gunma, v mestu Maebashiju. Velikost Maebashija lahko primerjam z velikostjo Ljubljane, predvsem po številu prebivalstva. Za japonske razmere je to v bistvu podeželsko mesto, ki se ne more primerjati s Tokiom, svetovno metropolo. Maebashi leži približno 120 km SZ od Tokia in se pravzaprav nahaja v geografskem središču Japonske. Univerza Gunma je manjša univerza, ki združuje 4 fakultete (informatika, pedagogika, tehnologija, medicina), le-te pa se delijo na številne katedre-oddelke. Ključ, da sem prišla na to univerzo, je v mednarodnem izmenjalnem programu univerze z ljubljansko Filozofsko fakulteto, natančneje z oddelkom za azijske in afriške študije.

Na univerzo sem prišla v drugem semestru, saj se na Japonskem študijsko leto začne aprila in ne oktobra kot pri nas. To pa ni predstavljalo velike ovire, saj sem si v prvem semestru študija izbrala predvsem jezikovne predmete. V drugem semestru pa sem se poleg teh posvečala še študiju socioloških tem.

Naj še enkrat poudarim, da sem na Japonsko prišla s štiriletnim predznanjem japonskega jezika, kar pa se je izkazalo za precej klavirno znanje. Tolazbe, češ

Svetovna metropola Tokio – Tokijski zaliv z znanim »Rainbow bridge«
– Mavrični most

Dve Slovenki na drugem koncu sveta

da učiti se jezika v naravnem okolju je popolnoma drugače od »guljenja« knjig v domačih knjižnicah, so bile na začetku spodbudne. In tako sem se študija lotila z veliko vnemo. Vendar pa po enem mesecu še vedno nisem zasledila pri sebi nobenega napredka, zaradi česar sem postajala vedno bolj neučakana. Misel, da se hočem jezika naučiti kar se da tekoče, pa je bila v meni vedno bolj intenzivna. Naložila sem si ogromen zalogaj študija, z logiko, da bolj ko se bom trudila, hitreje bom prišla do zelenega rezultata. Vendar prehitevati čas se je tudi tu izkazalo za nespametno potezo. Nejevolja, obupovanje, jok, nemoč zaradi težav pri japonščini in na koncu še želja po vrnitvi domov so pomenili višek travme oz. tretjega meseca na Japonskem. Vse skupaj se je še bolj kopičilo pred decembrskimi prazniki, ki na Japonskem, razen praznovanja novega leta, nimajo dolge tradicije. Tako je božič zgolj marketinška poteza, ki vabi potrošnike v založene trgovine.

Bil je Miklavžev večer, ko sem po nekem spletu naključij po telefonu zaslišala mariborski naglas. Ne, ni šlo za klic iz domače Slovenije, ampak za klic iz soseske. Gospa Helena, ki že več kot 20 let skupaj z družino živi v bližini Maebashija, je bila moje Miklavževo darilo. Z njo me je sezna-

vendar tako podobni. Situacija bivanja v tujini nas je povezala med seboj v zelo dobre prijatelje, ki smo si drug ob drugem širili obzorja duha. Trenutki nestrpnosti so bili redki, saj bi se nam drug brez drugega lahko zmešalo. Za navezovanje stikov s samimi Japonci potrebuješ običajno veliko časa, tako da smo enostavno morali držati skupaj.

In zakaj me je prisotnost gospe Helene napravila močnejšo? Izraziti svoje občutke v tujem jeziku, kot veste, ni najlažja stvar. Še v domačem se dostikrat zalotim, da pravzaprav ne najdem izraza, s katerim bi se lahko izrazila, kaj šele v angleščini oz. v japonščini. Telefonski klici in pisma od doma so pomenili ogromno podporo, vendar pa je imeti človeka pred sabo nekaj povsem drugega. Ko sva s Heleno klepetali v kaki kavarni ali pa se sprehajali po parku, sem ji razkrila stvari, ki jih sicer preko pisem in telefona ne bi mogla. Vedno znova sva okolici predstavljali nerazumljivo smešen pojav – dve belki, ki govorita čuden jezik, ki nima ničesar z angleščino. Da sva situacijo še bolj popestrili, sva s kom spregovorili v japonščini in zadevo povsem zakomplicirali. Ostal je nasmeh na najinih ustnicah in čuden pogled v sogovorčevih očeh.

Po treh mesecih bivanja daleč stran od doma se mi je življenje obrnilo na sončno stran. Japonščina

Heleno in vpliv srečanja na moje bivanje na Japonskem. Tu naj dodam še to, da je ravno gospa Helena sedela v ocenjevalni štiričlanski komisiji in razen tega, da se bom tudi jaz udeležila tekmovanja, ni vedela popolnoma nič o temi, ki sem jo želela predstaviti. Presenečenja ob poslušanju seveda ni mogla skriti. Pripoved mi je šla dobro z »jezika« in dobila sem eno od treh nagrad, ki so bile namenjene najboljšim. Nagrado sem prejela iz rok gospe Helene.

Po omenjenem tekmovanju so bile moje misli vedno bolj uperjene k obisku fanta in skupnemu popotovanju na Okinawo. Sâmo je pri meni ostal en mesec. Na Okinawi sva odkrivala naravne lepote otoka, spoznavala zanimive ljudi, se čudila njihovemu temperamentu, ki je občutno bolj vesele in odprte narave kot v osrednjem delu države. Naj tu še omenim ameriške vojaške baze, ki so stacionirane na otoku. Baze, ki so dejansko cela mesta, so ograjene z visoko bodečo ograjo, zastražene na vseh vstopih in ne glede na to, da številnim domačinom dajejo kruh, je splošni odnos le-teh do njih precej negativen.

Samu je stik z Japonsko predstavljal dosti večji izziv kot meni. Sprva sem mislila, da se bo zaradi neznanja jezika težko vključil v okolje, vendar

Cvetočim češnjam Japonci namenjajo veliko pozornosti

nila profesorica, ki me je na fakulteti zalotila, kako prijateljicam tožim zaradi tegob in mi takoj rekla, da mi bo pomagala. In res mi je. Občutka, ki me je tisti večer preveval, ko sem po telefonu govorila slovensko, z osebo, ki živi na Japonskem, ne znam opisati. Vem samo to, da se mi je takrat v srcu prižgala svetla lučka, ki mi je dala upanje in pogum, da speljem celo stvar do konca. Z gospo Heleno sva vzpostavili poseben odnos, neka mešanica prijateljstva in odnosa mati-hči, kar mi je pomenilo zelo veliko uteho pri nadaljnjem bivanju.

Tu naj omenim, da nisem bila na Japonskem brez prijateljev. Daleč od tega. Na sami univerzi nas sicer ni bilo veliko tujcev. Evropejci smo bili samo trije, če vzamemo, da je Turčija še del Evrope. Zbrala se nas je skupinica ljudi, najrazličnejših svetovnih kultur in veroizpovedi, od ortodoksnih muslimanov, do ortodoksnih kristjanov, budistov pa še en kup drugih, ki nismo bili vezani na nobeno veroizpoved. Vsi smo si bili drugačni, pa

ni več predstavljala glavne ovire, stiki z Japonci so bili vedno bolj pristni, spremljanje radijskih in TV programov vedno bolj zanimivo. Pouk v šoli ni več pomenil strahu pred tem, ali bom odgovarjala prav ali ne. In konec koncev tudi domotožje je bledelo.

V sredini februarja sem uspešno zaključila z izpitnim obdobjem in se pričela predajati brezskrbnemu počitnikovanju. Preden sem šla zares na počitnice, me je čakalo še tekmovanje imenovano »Speech contest for japanese speaking foreigners«. Tekmovanje je organizirano enkrat letno na ravni prefekture. Namenjeno pa je vsem japonsko govorečim tujcem, ki bi radi povedali svoje mnenje, izkušnje, misli glede bivanja na Japonskem, ne glede na starost. Pet minut prostega govorjenja v japonščini ocenjuje komisija, ki potem izbere najboljše. Sama sem se tekmovanja udeležila po prigovarjanju japonske profesorice, ki me je seznanila že z gospo Heleno. Tema, za katero sem se odločila, pa je bila ravno najino srečanje z gospo

Skupina tujih in japonskih študentov na enem od skupnih izletov

pa, če ni šlo drugače, se je z ljudmi uspel sporazumeti tudi samo z rokami in nasmehom na ustih. Ne bi posebej poudarjala, da me je njegov odhod spravil na trda tla. Čarobni mesec skupnega potepanja je šel še kako hitro naokoli in ponovno se je bilo potrebno vpeljati v študij in življenje brez neposredne bližine najljubše osebe.

Z aprilom se je pričel drugi semester in obdobje cvetenja češenj. Japonci v tem času dobesedno romajo v parke in nasade češenj in uživajo ob razgledovanju na tisoče raznovrstnih cvetov. Za razliko od naše ljube deželice teh češenj na koncu ne pojedjo oz. pojejo samo tiste, ki so namenjene temu. V času cvetenja češenj so na univerzo prišli novi tuji študentje, kar je pomenilo osvežitev in spoznavanje še večjega števila kultur (Butan, Gvatemala, Bolivija, Francija ...) Verjetno se zdi čudno, da toliko omenjam stike s tujci – nejaponci. Mogoče boste mnogi med vami celo pripomnili, ali ni šla na Japonsko, da bi bila čimveč z Japonci. Vendar

Dogodivščine Žerjavove France

SEM MARIJA ADAMIČ IZ MEDVOD, NAROČNICA VAŠEGA ČASOPISA. VAŠ CENJENI »BLOŠKI KORAK« ZASLUŽI VSE ČESTITKE – JE ZELO KVALITETEN IN VSESTRANSKI.

PRED KRATKIM SEM SE TELEFONSKO POGOVARJALA Z G. ŠKRABCEM IN SE DOGOVORILA, DA VAM POŠLJEM SPOMINE MOJE 98-LETNE MAME, KATERA ŽIVI PRI MENI.

TO SO ZAPISI IZ NJENEGA OTROŠTVA. NAPISANO JE TOČNO PO MAMINEM PRIPOVEDOVANJU. KER SE SAMA LJUBITELJSKO UKVARJAM Z RAZNIM PISANJEM, VAM PRILAGAM TUDI PESMI, MOGOČE BI BILE PRIMERNE ZA OBJAVO.

Ko je človek mlad, dela načrte, ko je starejši, živi od spominov. Veste, pri 98 letih se vsega ogromno nabere, nekaj se ohrani, nekaj pa tudi pozabiš. Spomini na otroška leta so še zelo živi. Rada se spominjam na svojo rojstno vas Runarsko, sestre, brate, dobre starše, sovaščane, učitelje, župnike in še na mnogokaj. Tudi bo držal rek, da se starost napaja iz mladosti. Nisem Vam povedala, kdo sem dragi bralci Bloškega koraka. Sem Frančiška, tako je zapisano v krstni knjigi pri Fari na Blokah, rojena Palčič z Runarskega po domače »Žerjavova Franca«.

Ja, daleč je že to moje rojstvo daljnega leta 1906. Saj ne vem, kje bi začela, katere dogodke bi opisala iz svojega dolgega življenja. Vsak se rad vrača v otroštvo, tako bom tudi jaz pričela z njim. Takratno otroštvo – skoraj nas vseh je bilo zelo skromno, a nadvse lepo in preprosto. Rodila sem se kot peti otrok od šestih, pred menoj so bili trije bratje in ena sestra, za menoj pa še sestra Julka.

Imela sem zelo delavne in skromne starše, pa tudi otroci smo jim pomagali po svojih močeh. Jaz sem imela izredno rada očeta, zato ker niso nič komplicirali, mi smo rekli temu

SITNARILI. Obdelovali smo srednje veliko kmetijo, kot dodaten vir zaslužka pa so oče »furali« les iz Loškega Potoka v Martinjak in

na Rakek. Še kot majhno dekletce sem šla velikokrat z njim, da sem pred volmi stala (pazila na voli). O kaj se je nama vse zgodilo pri tem opravilu. Spominjam se kako sva šla proti večeru z očetom naložit trame v Loški Potok in jih pripeljala do vrha Javoršic – zgodaj zjutraj pa sva napregla voli in peljala proti Novi vasi. Kar naenkrat pa se voz skoraj prevrne, snelo se je zadnje kolo. Tudi takrat so se našli »LUMPJE«, ki so spulili »LUNEK« na »AKSU« (osovini) in tako se je kolo snelo – hvala bogu brez večjih posledic. Še dobro, da je bilo v bližini dovolj kovaških obrtnikov. Popravili so osovino in usposobili voz, da sva šla z očetom lahko naprej, seveda z veliko zamudo. Mati, bratje in sestre pa so doma nestrpno čakali, da bova pripeljala kaj za v lonec. Takrat je bilo to tako, da si »FROHT« (prevoz) dobil takoj na roko plačan. Ni bilo toliko ceremonij (administracije) kot je to danes. Življenje je bilo težko, a veliko bolj enostavno.

Potem je prišla pa ta zoprna šola, kamor sem zelo nerada hodila. Moji bratje so se z lahkoto učili – meni pa ni šlo, ker me ni zanimalo. Jaz sem imela rajši naravo, delo z živino ne pa bukve. Dobro se še spominjam učitelja, ki se je pisal Jug in njegove žene, kateri smo otroci rekli kar »Jugovka«. Od strahu, ker nisem znala sem se »potepla« in nisem šla v šolo. To je bilo v zimskem

Nadaljevanje s prejšnje strani

naj še enkrat poudarim, da nas je tujce skupaj vlekla neka nevidna nit. Biti daleč od doma za toliko časa, nekateri od teh ljudi bodo na Japonskem ostali še naslednji dve leti, je izkušnja, ki jo lažje deliš z nekom, ki je v podobni situaciji. Tako smo se povezali v pravo malo družinico in si popestrili študijsko življenje na najrazličnejše načine, velikokrat pa smo prosti čas preživeli tudi skupaj z japonskimi kolegi.

(Se nadaljuje ...)

Barbara Favento

Žerjavova Franca pripoveduje

času. Skrila sem se na kuhinjski »VELB« (obok) noge pa grela v toplem dimu. Seveda po nekaj dneh je učitelj po bratih sporočil, naj pridejo oče v šolo. Kako me je bilo strah, a naš oče so bili zlati, čeprav je bilo pri hiši malo denarja, so plačali kazen. Še sedaj mi je hudo, da sem jim to naredila. Okregali so me – potem pa dodali: »Če ni za šolo, bo pa za delo,« in stvar je bila končana.

Živelimo smo skromno, kuhali doma pridelano hrano, krompir na vse možne načine, kolikor smo jih

takrat poznali, zelje, repo, žgance, močnik, kašo, bob in grah, kateremu smo rekli »SOČIVJE«. Takrat ljudje niso imeli problemov s kilogrami, vse je bilo suho, kdor pa je imel malo zaloge, da je bil bolj okrogel, smo mu rekli pa »GOSPOD« v pravem pomenu besede. Kuhalo se je v krušni peči v velikih »popletenih« glinastih ali železnih loncih. Hrana je bila veliko bolj okusna iz glinaste posode. Jedli smo vsi iz ene velike lončene sklede in kdor se ni »ahtal«, je bolj malo dobil. Zato so bili prazniki toliko bolj nestrpno pričakovani. Posebno ob veliki noči smo se pa res do sitega najedli domačih dobrot. Ko so mati zlagali v »jerbas« jedi, da so nesli k blagoslovu, smo poželjivo strmeli v svinjski želodec, gnjat, kolač, pirhe in komaj čakali velikonočni zajtrk, to je bil žegen res vreden spomina. Otroci smo morali delati že zelo zgodaj, vmes smo se pa tudi zai-grali. Nekoč smo pasli živino in ker smo se šli »KOZO ŠTANFAT«, se je živina raztepla povsod. S strahom smo jo iskali – vso smo našli, le krave »RUSKE« ni bilo nikjer. Kaj pa sedaj, kdo bo povedal očetu – joj, kaj bo? Seveda smo bili od staršev tepeni in to po pravici. Ruske dva dni nismo našli. Tretji dan zvečer pa sta oče in mati dajala žito v ostrnice in zaslišala oddaljeno zvonkljanje naše Ruske. Takoj zjutraj smo odšli v smeri, od koder so starši slišali zvonkljanje in Rusko, hvala bogu, našli daleč v grmovju »BOZNI«. K sreči takrat ni bilo medvedov, če bi jih bilo toliko kot sedaj – adijo Ruska.

Dobro se spominjam tudi I. svetovne vojne, tudi oče so bili vpoklicani in starejši brat Janez, kateri je na fronti umrl, oče so se pa vrnil. Oh kakšna revščina je bila takrat, veliko gospodarjev se ni vrnilo, revežev polne ceste. Najbolj pa sem

Mami za 98-letnico

*Naša mama zdaj praznuje
okoli nje smo zbrani vsi –
vse nas ljubi – občuduje
blagoslov nam svoj deli.*

*Smo ob tebi bili srečni,
ko smo majhni še bili,
srce polno imaš dobrote –
do danes zmanjkalo ti je ni.*

*Zdaj bi ti radi povrnilo
za neprespane vse noči,
do konca bomo te ljubili –
to zaslužiš si le ti.*

*Nase vedno ti pozabljaš,
le za druge še živiš,
vse življenje se razdajaš –
malo le nazaj dobiš.*

*Srčna hvala, tebi mama,
bodi zdrava še naprej,
le ob tebi smo mi srečni,
je mama ena za vselej!*

Marija Adamič

LEPO POZDRAVLJENI!

Gospodu glavnemu uredniku glasila in celotnemu uredništvu se zahvaljujem, da lahko prejemam Bloški korak in s tem ohranjam stike z Blokami.

Naročen sem na štiri časopise (Kmečki glas, Savinjske novice, tednik Družina – zvest spremljevalec več kot 47 let in Bloški korak). Če bi jih poštar dostavil vsa štiri na isti dan, glasilo Bloški korak gotovo prvo

vzamem v roke!

Želim si, da bi napisali še kaj več o kmetijstvu in gozdarstvu, seveda pa je odločitev o tem vaša.

Skritih želja za pripombe ali kritike nimam!

Vsem občanom in občankam občine Bloke želim vesele velikonočne praznike, v Evropi pa uspešen korak iz štirih na dvanajst!

Lojze Žgajnar,
Homec, Rečica pri Savinji

PA ŠE RES JE!

Tudi na Blokah imate odlične in zanesljive mojstre.

Letos sem prvič dobila Bloški korak, ki sem ga z veseljem prebrala od začetka do konca. Vsi članki so res zanimivi, toda en članek me je še posebno razveselil, to je članek »Pa še res je« od Toneta Urbasa – Toplar gospoda Lambergerja. Res je lepo, da je g. Lamberger postavil nov kozolec na Blokah, saj je prav kozolec del slovenske oz. tudi bloške kulture.

Jaz sem pred 35 leti zapustila Bloke in odšla v Nemčijo, prepotovala sem Avstrijo, Belgijo, Nizozemsko, Francijo, Luksemburg in Anglijo, toda nikjer nisem videla take arhitekture kakor je prav slovenski oz. bloški

kozolec. Pred štirimi leti sem se ustanovila v Slovenskih goricah, kamor večkrat na leto hodimo na dopust. Ker

Bloški kozolec v Slovenskih goricah

pa sem hotela na vsak način prenesti en košček »BLOK« v ta del Slovenije (ki kozolca ne poznajo), sem dala

zgraditi pred hišo »bloški kozolec«, ki nam služi kot garaža. Naš kozolec je 6 m dolg in ca. 4 m širok, izdelali pa so ga odlični in zanesljivi bloški mojstri. Kar se tiče dela in točne izvedbe tega prekrasnega kozolca se jaz po tej poti še enkrat prav lepo zahvaljujem mojstru gospodu Širaju starejšemu in mlajšemu iz Metulj ter mojemu bratrancu Jožetu Hribarju, ki je ves čas pomagal. Zahvaljujem se tudi mizarju Ivančiču iz Nove vasi, kajti tudi on je pripomogel s svojim delom, da je bilo vse tako napravljeno. G. Ivančiču pa se zahvaljujem za vse delo, ki ga je tako točno in izvrstno opravil iz lesa v hiši.

Lepe pozdrave

Nada Fransen, Nemčija

si zapomnila, da so se ob cestah pasle cele črede konj, ko se je vojna končala. Ker se ni vedelo, čigavi so, si ga je vsak lahko ulovil in obdržal, če je imel prostor v hlevu in krmo zanj. Kako smo otroci prosili očeta, posebno fantje, da bi tudi mi enega ulovili in obdržali. Oče so se izgovarjali, da nimamo dovolj krme. K sreči so prišli ravno takrat na obisk Sablarjev oče z Velikega Vrha, naš hišni prijatelj in boter enemu izmed bratov. Očeta so pregovorili, obljubili voz sena in ga tudi dali, da smo tudi mi ulovili konja »MIŠKA«. O kako smo ga bili veseli. O pa še eno dogodivščino moram povedati. Bila je velika povodenj, okrog naše hiše je bilo kot jezero. S sosedovo Francko, mojo prijateljico, sva se spomnili, kako bi se bilo lepo voziti v čolnu, a kje ga dobiti? Kar se domeniva, da bova skrivaj vzeli »SVINJSKO TRUGO«, tako smo imenovali leseno korito, zbito iz desk, katero smo uporabljali ob klanju prašičev. Ugotoviva, da naša in njihova puščata vodo. Hitro se spominiva, da imajo pri Bafonovih novo in si jo skrivaj sposodiva. Za vesla sta služila hišna loparja (za vsajanje kruha v peč). Dava desko za sedišče, se usedeva vsaka na svojo stran in že drvi najin »čoln« proti Veselovemu malnu. Naša mati naju uzrejo sredi deroče vode. Dobro, da jih ni zadela

kap in zaženejo vik in krik, da bova utočili, lahko bi se to tudi zgodilo, saj nisva znali plavati. Z vso močjo sva odrinili z vesli čoln toliko, da je nasedel na vrbovem grmu, še sedaj me je groza, ko se tega spomnim. Med tem vpitjem je pa še Bofonova mama ugotovila, da se prevažava v njeni svinjski trugi. Tudi to se je na koncu srečno končalo. S prijateljico Francko sva vse premočeni in prestrašeni komaj zvelikli »trugo« na suho. Mati so rekli: »Sedaj si pa že dovolj velika in same neumnosti ti grejo po glavi, rajši bi kaj delala in zaslužila.« Takrat sem hodila še v šolo in glej, ponudi se prilika, rekla bi sreča v nesreči. Tisto pomlad je bilo ogromno majskih hroščev, mi smo jim na kratko rekli »KEBRI«. Ni bilo škropiv kot danes in onesnaževanja narave – ampak ročno obiranje. Največ jih je bilo v Loškem Potoku, kjer je veliko bukovega gozda. Zgodaj zjutraj, še v trdni temi, smo prispeli tja z nahrbtniki in vrečami. Preden je vzšlo sonce, smo jih morali otresti in pobrati, drugače so odleteli. S polnimi vrečami kebrov na ramenih smo se vračali domov. Celo pot smo morali paziti, kajti pregrizli so vrečo in uhajali na svobodo. Mašili smo luknje z listjem in vejicami. Doma smo jih polili z vrelo vodo, vaški mož, določen za to, pa jih je zmer-

il na litre in tako sem zaslužila prvi denar. Pa naj kdo reče, da Avstrija ni pomagala kmetom in naravi. Še mnogo podobnega se je pripetilo, a sem delno pozabila. Nisem pa pozabila naših pokojnih mater, ki so nam vedno prigovarjale, da bi šla katera k nunam v samostan. Mati so bili zelo verni, kakor tudi cela družina. Zmeraj smo imeli skupno molitev zjutraj, zvečer, pred jedjo in po njej. To je bilo samo po sebi razumljivo,

ampak samostan – to pa ne. Čeprav smo starše zelo spoštovali, jih vika- li, sem materi enkrat kar povedala: »Zakaj pa vi niste šli v samostan?« Po tistem smo imele pa mir s samostanom, čeprav sem pozneje v življenju ob vseh težavah, katere so me doletele, prišla do spoznanja, da bi bila verjetno veliko bolje naredila, če bi bila mater ubogala.

Zapisala Marija Adamič

Zahvala

Ob smrti naše drage mame

Ane Intihar

s Hitenega 3 se zahvaljujemo: prijateljem, sosedom, sorodnikom in sodelavcem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani in našo mamo pospremili na zadnji poti na pokopališče pri Sv. Trojici.

Zahvaljujemo se tudi občini Bloke in njihovim sodelavcem, ki so poskrbeli za pluzenje in čiščenje snega, pogrebniemu podjetju Ave, trojiškim pevcem za pesmi slovesa, g. Slavku Hrenu za poslovilne besede ter

g. župniku za molitve in pogrebni obred.

Hvaležni otroci:

Jože, Marjan, Marjeta in Anica z družinami

Štirje blagri pri Storževih

Vsak kmet je vesel, ko v hlevu krava povrže lepega zdravega telička. Včasih pa se zgodi, da kakšna Sivka ali Rjavka spravi na svet dvojčke. No to pa je pri hiši že kar praznik. Storževemu Raflu pa sta desete-ga marca – v enem dnevu – kar dve kravi povrgli dvojčke. Gospodar je bikce zadržal za nadaljnjo rejo, teličko pa je prodal in je že dobila »mačeho«. Tako so na naši sliki samo trije.

ŠENGENSKA MEJA

Še dobrih 14 dni pa bomo v EU. Kako bo? Martina Krpana nimamo več, da bi nas branil pred »bruseljskimi Brdavi«. No, nekaj pa le bo! Carinikov in financarjev ne bo več na Fernetičih ali Ljubelju.

Pred davnimi leti je šel pokojni bloški župnik g. Andrej Makovec na neko cerkveno slovesnost v Trst. Peljal se je s svojim avtomobilom – »fičkom«. Po vseh cerkvenih in drugih ceremonijah se je ustavil v eni tržaških trgovin in kupil prtljažnik za na streho. Na to stran meje se je takrat to težko dobilo ali pa je bilo dosti dražje. Trгоvec je ta prtljažnik razpakiral in ga ljubeznivo pritrdil na streho Makovčevega »fiča«.

Na meji v Fernetičih je jugoslovanski carinik, ko je videl na stehi nov prtljažnik, Makovca vprašal: »Kje ste pa dobili tega hudiča?« Makovec je pa kar po pravici povedal: »Pa v Trstu so mi ga natakneli.«

Carinik se je nasmehnil tej

odkritosrčnosti in župnika Makovca spustil čez mejo. Mogoče je bil to prvi župnik, ki je z v Trstu natak-njenim »hudičem« prišel brez carine čez mejo na Bloke.

NEKDANJI »MARKETING«

Trgovci so že od nekdaj na različne načine skušali pridobiti kupce. Med obema vojnama ni bilo po poštnih nabiralnikih nobenih reklamnih listov, ki se jih dandanes otepamo vsak dan. Vsakemu kupcu so bloški trgovci pred veliko nočjo kaj dali »za povrhu.«

V trgovini pri Blažu si dobil liziko, pri Grbi pomarančo, pri Lavriču kakšno karamelo, v Konzumu – ta trgovina je bila v stavbi, kjer je zdaj Bife pri Dominu – je pa poslovođja (»konsumski Jernej« so mu rekli) dajal suhe fige, ki so bile včasih preluknjane in nanizane v kolaču.

Kovačevo Mimo – takrat je komaj začela hoditi v šolo – so domači poslali v to trgovino. Ko je kupila, kar

Lojze Peterle na Blokah

V nedeljo, 14. marca, je občinski odbor NSi povabil v goste slovenskega poslanca in opazovalca v evropskem parlamentu Lojzeta Peterleta. Spremljala ga je poslanka Majda Zupan in drugi predstavniki stranke. Petrle je v krajšem nastopu predstavil optimističen pogled ob vstopu Slovenije v EU ter odgovarjal na številna vprašanja. Na koncu je doživel prave ovacije, ko je na orglice zaigral še čebelarstvo polko.

so doma naročili, je čakala, da bi dobila kaj za veliko noč.

Pa je vprašal Jernej: »Kaj bi rada figo?«

Mima: »Ja, če mi jo daste.«

Jernej je stisnil palec med kazalec in sredinec in rekel: »Na jo!« Dekliču je bilo nerodno, je pa kar čakala.

Jernej, ki se je rad pošalil, je pa rekel: »No, saj ti bom figo dal. Ampak ti bi rada celo.«

Mima je pokimala, Jernej je pa spet po svoje obrnil: »Veš, Mima! Nobe-na ni cela, vse so predrte.«

No, ta prigoda se je končala tako, da je Kovačeva Mima ob nasmehu Jerneja dobila tri cele in »predrte« suhe fige.

OD KOD NA NOTRANJSKEM KORUZNI MOČNIK

Koruzna je prišla v Evropo kmalu po K. Kolumbu. Kdaj pa na Bloke?

Moj stari oče mi je pripovedoval, da

je gospodar z Godičevega na Blokah – to je bila včasih velika in močna kmetija – z nekega sejma pripeljal žakelj koruzne moke. Žeeni je naročil, da to skuha, ker je zelo dobra jed.

No, Godičeva mati so nasuli poln lonec te moke. Ko je zavrelo, se je nakuhalo in šlo kmalu preko roba. Mati so pa kar dosipavali. Pa je močnik ušel z lonca in preko ognjišča, mati so zasipali, močnik spet čez rob, čez ognjišče pa čez prag.

Godičeva domačija je na griču in se je koruzni močnik razlil z griča po Blokah, nato pa še naprej proti sos-ednjim dolinam.

Na Godičevem se v zadnjem času spet nekaj novega kuha. Kar naj se kuha! Da bi le Bločani imeli od tega več kot močnik.

Za veliko noč boste jedli kaj drugega kot močnik.

Bog žegnaj in vesele praznike!

Vaš Obloški Tonček

Bloški korak — glasilo občine Bloke

Glavni in odgovorni urednik: Stane Korenjak | Uredniški odbor: France Škrabec, Milena Mišič, Rado Ponikvar, Tone Urbas | Lektoriranje: Marija Korenjak | Oblikovanje, računalniška grafika in prelom: BOL | Izdelava filmov in tisk: Littera Picta Ljubljana | Izdaja: Občina Bloke | Naklada: 1000 izvodov | Glasilo je brezplačno za vsa gospodinjstva v občini; za naročnike v domovini je predlagan prostovoljni letni prispevek 2000 SIT oziroma \$ 16 za naročnike v tujini. | Naslov uredništva: Občina Bloke, Bloški korak, Nova vas 4a, 1385 Nova vas; bloski.korak@bloke.si

Bloški smučar na filmu

Ob gmotni pomoči občine Bloke je znani snemalec in režiser Jože Perko to zimo snemal film o bloškem smučanju. Ker je bila obilica snega, je posnel praktično vse kadre po načrtu. Tako sledi le še montaža in premiera filma. Več bomo o filmu pisali v prihodnji številki.

DOBRODELNA PRIREDITEV

V nedeljo, 18. aprila 2004, ob 17. uri bo v športni dvorani osnovne šole dobrodelna prireditev. Obeta se bogat glasbeno-kulturni program z mnogimi znanimi gosti.

Petračevih osemdeset

Letos je France Anzeljc s Hudega Vrha praznoval osemdesetletnico življenja. O njem in njegovi Micki smo v našem časopisu že pisali, zato se tukaj samo pridružujemo številnim čestitkam, ki jih prejema. Naj mu zdravje in glas še dolgo služita v njegovo zadovoljstvo in naše veselje.

Servis in prodaja
za vse gospodinjске
aparate

MP

ZANUSSI

gorenje

MARJAN PETERLIN s.p., Dolščaki 10a, 1314 Rob

01/788 14 56

050/648 783

GRADBENO TEHNIČNA TRGOVINA

VSE ZA GRADNJO od temeljev do strehe

V Novi vasi na Blokah,

tel.: 01/705 03 57, 705 03 00

KOMBIPOR PLOŠČE

- **toplotna izolacija** (fasadnih zidov, podstrešij, delavnic, garaž itd.)
- **toplotna izolacija** (stropov, stebrov)
- **sistemi gradnje** (oplaščenje beton in izgubljeni opaz)

podjetje za proizvodnjo izolacijskih izdelkov d.d.

Nova vas 56
Si- 1385 Nova vas na Blokah
Tel.: 01 7050-300
Fax: 01 7050-330
E-mail: novolit@novolit.si
Web: http://www.novolit.si

Obračalnik tračni
Favorit 220

Kultivator prek. Marko 55
TEC 35

Cepilec drv CD-3

Obračalnik vrtavkasti
Spider 350

Mot. žaga 359 3,9 KS, 5,5 kg
45 cm Husqvarna

Lestev lesena 6
klinov-pleskarska

Plašč traktorski DEBICA
S.AG 11,2/10x28

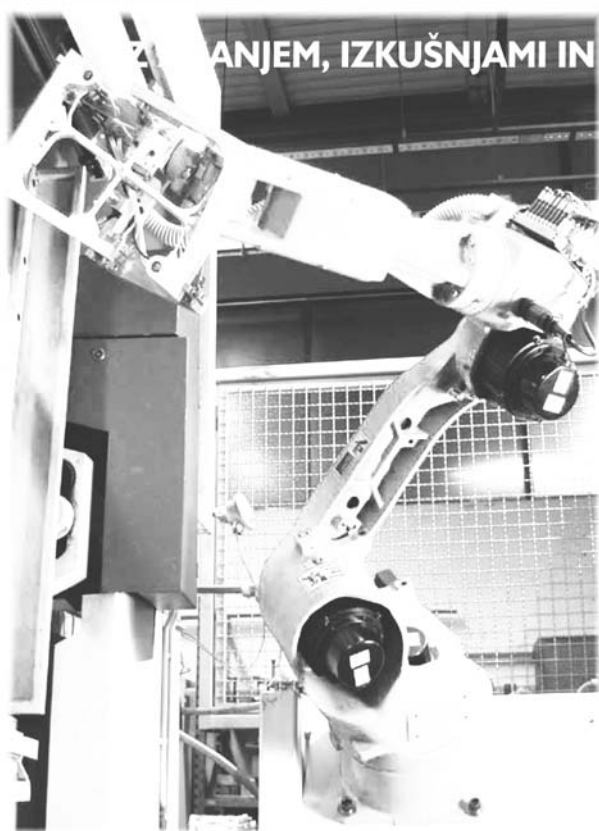
Pralni stroj 6 kg
AXD 120 IT Arist

Cene vključujejo DDV.

FASADE

☎ 041 993 591

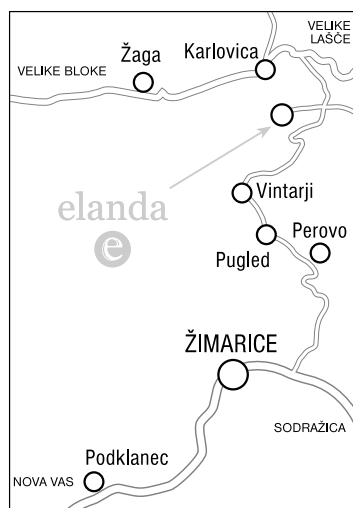
VRTNARIJA ELANDA d.o.o.

Plosovo 1, 1315 Velike Lašče

V naši vrtnariji že rastejo cvetlice, ki bodo kmalu krasile okenske police, balkone, terase in vrtove.

Nudimo vam:

pelargonije: pokončne (200,00 SIT), dvojne (180,00 SIT),
strukturne rastline: lotus, moljevec, verbena, torenija (130,00 SIT)
surfinije (130,00 SIT), vodenke (130,00 SIT), bršljanke (130,00 SIT)
fuksije (140,00 SIT), nageljne (180,00 SIT) in trajnice

OBIŠČETE NAS LAHKO VSAK DAN OD 10. DO 19. URE, ALI POKLIČETE: tel.: 01/ 788 18 23, gsm: 041/ 753 031